

HANDBOEK TOETSINGEN

EDITIE 2008

Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's
Postbus 84212
2508 AE 's-Gravenhage

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING: HANDBOEK TOETSINGEN EDITIE 2008	1
1. <i>Veranderd regelgevend kader werkzaamheden Raad en toetsers.</i>	1
2. <i>Toetsers (artikel 6 Verordening op de PPT)</i>	2
3. <i>Kantoren (artikel 7 lid 2 Verordening op de PPT)</i>	2
4. <i>Aanschrijving voor toetsing</i>	3
5. <i>Aankondiging toetsingsdatum (artikel 8 lid 1 Verordening op de PPT)</i>	3
6. <i>De toetsing (artikel 4 Verordening op de PPT)</i>	4
7. <i>Reactiemogelijkheid op toetsingsverslag (artikel 11 lid 1 Verordening op de PPT)</i>	4
8. <i>Eindoordeel (artikel 11 Verordening op de PPT)</i>	5
9. <i>Hertoetsing (artikel 12 Verordening op de PPT)</i>	6
10. <i>Verslag van werkzaamheden</i>	6
Bijlage 1. Verordening op de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's	7
Bijlage 2. Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing	11
Bijlage 3. Procedure “Criteria voor selectie van toetsers” (artikel 6 VPPT)	19
Bijlage 4. Procedure “Selectie accountantspraktijken” (artikel 7 VPPT)	20
Bijlage 5. Procedure “Accreditatie” (artikel 15 en 16 VPPT)	21
Bijlage 6. Richtlijnen voor het verkrijgen van een vrijstelling (artikel 14 VPPT)	23
Bijlage 7. Selectiebrief 2008 (artikel 7 VPPT)	25
Bijlage 8. Overzicht tarieven Periodieke Preventieve Toetsing 2008 en 2009	27
Bijlage 9. Tijdpad Periodieke Preventieve Toetsingen	28
Bijlage 10. Selectievragenlijst t.b.v. de vaststelling relevante OV	29
Bijlage 11. Toetsingsinstrumentarium en instructie toetsingen	33
Bijlage 12. Procedure “Selectie van te toetsen dossiers”	34
Bijlage 13. Procedure “Toetsing van de vestigingen”	35
Bijlage 14. Procedure “Toetsing naleving PE vanaf 2004 tot 2007”	37
Bijlage 15. Zeggenschapseisen	40
Bijlage 16. Procedure “Oordeelsvorming door toetsers” (artikel 10 VPPT)	42
Bijlage 17. Formulier “Recapitulatie”	48
Bijlage 18. Formulier “Besprekingsverslag”	50
Bijlage 19. Formulier “Klachtwaardig handelen”	51
Bijlage 20. Voorbeeld eindoordeel Raad	52

Bijlage 21. Procedure “Hertoetsing” (artikel 11 en 12 VPPT)	53
Bijlage 22. Instructie omgang met strafbare feiten.....	57
Bijlage 23. Doelstelling van een periodieke preventieve toetsing.....	58
Bijlage 24. Definities.....	59

INLEIDING: HANDBOEK TOETSINGEN EDITIE 2008

De door de Algemene Ledenvergadering van de NOvAA in 2002 genomen besluiten met betrekking tot de noodzaak van borging van de kwaliteit van functioneren van AA's en hun accountantspraktijken door middel van toetsingen, hebben geleid tot installatie van de Raad van Toezicht (verder: de Raad). In deze besluiten liggen ook de verantwoordelijkheden vast van het NOvAA-bestuur, de individuele leden van de NOvAA en de Raad van Toezicht. In de Algemene Ledenvergadering van de NOvAA in juni 2008 heeft een grote meerderheid zich opnieuw uitgesproken voor handhaving en continuering van de borging van de kwaliteit van de beroepsgroep door middel van toetsingen.

Ten behoeve van de realisatie van zijn doelstellingen (zoals vastgelegd in artikel 7 van de Verordening op de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's; zie Bijlage 1 en 23) heeft de Raad een aantal procedures ontwikkeld. In dit handboek worden de procedures, zoals deze voor de toetsingsjaren 2008 en 2009 gelden, op hoofdlijnen (en in onderlinge samenhang) weergegeven.

Bij het gebruik van dit Handboek moet rekening worden gehouden met de gehanteerde definities van accountantskantoren, accountantspraktijken en accountantsorganisaties van de Verordening Gedragscode (VGC). Afhankelijk van de regelgeving waarop de tekst betrekking heeft, wordt het begrip accountantskantoor, accountantspraktijk dan wel accountantsorganisatie gebruikt¹.

1. Veranderd regelgevend kader werkzaamheden Raad en toetsers.

De Raad heeft zich in 2006 geconfronteerd gezien met de gevolgen van een uitspraak van het College van Beroep voor het bedrijfsleven die grote consequenties heeft gehad voor het regelgevend kader waarbinnen de Raad zijn werkzaamheden uitoefent.

Het College van Beroep voor het bedrijfsleven heeft uitspraak gedaan in een beroepsprocedure die door een door de Raad getoetst accountantskantoor was aangespannen. Op grond van deze uitspraak is komen vast te staan dat de Raad geen bestuursorgaan in de zin van de Algemene wet bestuursrecht is en dus niet zelfstandig (zonder mandaat) besluiten kan nemen. In de uitspraak is eveneens door het College geconcludeerd dat er geen wettelijke basis is op grond waarvan de Raad, naar aanleiding van een uitgevoerde toetsing, bedragen in rekening kan brengen. De in de Verordeningen op de Raad van Toezicht en de Periodieke Preventieve Toetsing opgenomen grondslag is door het College als onvoldoende beoordeeld. Voor wat betreft het eerste aspect van de uitspraak, het zelfstandig nemen van besluiten, heeft het NOvAA-bestuur de door de Raad in het verleden genomen besluiten bekrachtigd. Bovendien heeft het bestuur aan de Raad dienaangaande mandaat verleend voor de toekomst en zijn ten aanzien van dit aspect voorstellen tot wijziging van de twee verordeningen die op de werkzaamheden van de Raad betrekking hebben, tijdens de Buitengewone Ledenvergadering van 11 december 2006 aangenomen en in januari 2007 in werking getreden. De wettelijke grondslag voor facturering van de verrichte toetsingswerkzaamheden is medio 2008 door middel van de vierde nota van wijziging Wtra opgenomen in de Wet op de Accountants-Administratieconsulenten (WAA) (zie ook bijlage 8).

¹ Onder accountantskantoor wordt verstaan: de organisatorische eenheid waarbinnen een of mee AA's voor een cliënt bedrijfsmatig professionele diensten, bestaande uit assurance en aan assurance verwante opdrachten, verrichten, die niet beschikt over de in afdeling 2 van de Wta bedoelde vergunning; of de accountantsorganisatie ter zake van uitgevoerde professionele diensten bestaande uit assurance en aan assurance verwante opdrachten, die niet onder de werkingsfeer van de Wta vallen.
Onder accountantsorganisatie wordt verstaan: de onderneming of instelling die bedrijfsmatig wettelijke controles verricht, dan wel een organisatie waarin zodanige ondernemingen of instellingen met elkaar zijn verbonden, als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel a, van de Wta, waaraan een vergunning als bedoeld in artikel 5 van die wet, is verleend, uitsluitend ter zake van de werkingsfeer van de Wta.

2. Toetsers (artikel 6 Verordening op de PPT)

Om de toetsingen uit te voeren, kan de Raad gebruik maken van de diensten van toetsers. Toetsers zijn die AA's die voldoen aan de in artikel 6 van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing (verder VPPT; zie Bijlage 2) genoemde voorwaarden alsmede enkele door de Raad aanvullend gestelde eisen (zie Bijlage 3, "Criteria voor selectie van toetsers"). Aan de toetsers worden zowel eisen gesteld op het gebied van de beroepservaring, de inzetbaarheid en het onbesproken gedrag (geen tuchtrechtelijke veroordelingen gedurende vijf jaar). Potentiële toetsers melden zich bij de Raad aan, waarna de Raad beoordeelt of deze personen aan de vereisten voor toetser voldoen. Vervolgens hebben de toegelaten personen een specifiek voor toetsers ontworpen cursus gevolgd die hen voorbereidt op de toetsingen. Nieuwe toetsers worden gedurende een aantal toetsingen begeleid door een toetser die reeds de nodige toetsingservaring heeft opgedaan. Verder beoordeelt de Raad de kwaliteit van de door toetsers uitgevoerde toetsingen en kan naar aanleiding van de bevindingen aanwijzingen aan toetsers geven. Daarnaast kan de Raad, in voorkomend geval, beslissen om de bewuste toetser niet langer in te zetten.

3. Kantoren (artikel 7 lid 2 Verordening op de PPT)

Jaarlijks selecteert de Raad, namens het NOVAA-Bestuur, volgens een vastgestelde procedure (zie Bijlage 4, Procedure "Selectie accountantspraktijken") een deel van de daarvoor in aanmerking komende accountantspraktijken (dat wil zeggen: accountantspraktijken waar een AA werkzaam is) voor toetsing in dat jaar. Op grond van artikel 2 VPPT wordt een accountantspraktijk, in beginsel, eenmaal in de zes jaar voor toetsing bezocht. Geselecteerde praktijken die zijn aangesloten bij een geaccrediteerde koepelorganisatie (zie artikel 14 VPPT en Bijlage 5) dan wel een tijdelijke vrijstelling (zie artikel 14 VPPT en Bijlage 6) hebben verkregen die nog niet is verlopen, worden door de Raad in het desbetreffende jaar niet getoetst.

In 2008 heeft de Raad geen nieuwe toetsingsselectie gemaakt, aangezien de (her)toetsingen van de in 2007 geselecteerde praktijken, als gevolg van de eerder genoemde uitspraak van het CBb, zijn doorgeschoven naar 2008. Aan deze toetsingsselectie zijn tevens de overige praktijken toegevoegd die in voorgaande jaren in beginsel voor (her)toetsing in aanmerking kwamen, doch om een bijzondere reden (bijvoorbeeld vrijstelling, uitstel of toetsing door AFM) zijn uitgesteld.

Aangezien de Raad in 2008 geen nieuwe toetsingsselectie heeft gemaakt, is de eind 2007 geplande invoering van het "monitoringsysteem" tot nader order uitgesteld. Wanneer dit systeem is ingevoerd, dienen accountants(praktijken) jaarlijks (digitaal) een monitoringlijst in te vullen, waardoor de database van de Raad wordt voorzien van gegevens zoals de omvang van de praktijk en de soort cliënten dat de praktijk bediend, gegevens die voor de omvang en inhoud van de toetsing en de samenstelling van het toetsingsteam van belang zijn (artikel 7 lid 1 VPPT). De accountantspraktijken die in het betreffende toetsingsjaar voor toetsing in aanmerking komen worden daarbij voor het eerst in de gelegenheid gesteld om door middel van de (digitale) monitoringlijst aan te geven of zij menen voor een (tijdelijke) vrijstelling in aanmerking te komen. De (tijdelijke) vrijstelling dient evenwel nog altijd separaat, schriftelijk voldoende gemotiveerd en gedocumenteerd, bij de Raad te worden aangevraagd.

4. Aanschrijving voor toetsing

Op grond van de ingevulde monitoringvragenlijst en "de toetsingshistorie" wordt in het eerste kwartaal van het toetsingsjaar de toetsingsselectie door de Raad gemaakt. De geselecteerde accountantspraktijken worden van dit feit in beginsel tevens in het eerste kwartaal van het toetsingsjaar in kennis gesteld (zie Selectiebrief, Bijlage 7). Accountantspraktijken ontvangen aan het begin van het toetsingsjaar een jaarselectiebrief, vergezeld van een korte (aanvullende) vragenlijst. Wanneer het monitoringstelsel operationeel is, dient de accountantspraktijk, in plaats van de genoemde vragenlijst, een (digitale) monitoringvragenlijst in te vullen en te verzenden aan het secretariaat. Aan de hand van de uitkomsten van de ingevulde lijst, bepaalt het secretariaat welke Oriënterende vragenlijst (voor andere assurance en aan assurance verwante opdrachten) aan de praktijk gezonden wordt. De Oriënterende vragenlijsten zijn het gevolg van de gewijzigde regelgeving, en anticiperen reeds op de bevindingen van de Commissies Regelgeving (Verdiesen) en de VGC (Van de Luitgaarden).

De Raad beoordeelt de door accountantspraktijken tijdig ingediend en voldoende gedocumenteerde vrijstellingsverzoeken inhoudelijk. Accountantspraktijken krijgen vervolgens bericht van de Raad of de vrijstelling door de Raad wordt toegekend, dan wel afgewezen.

Accountantspraktijken die voor toetsing door de SRA dan wel door het CTK (geaccrediteerde koepelorganisaties) in aanmerking komen, zullen worden overgedragen aan de desbetreffende koepelorganisatie.

Vervolgens maakt het secretariaat van de Raad een jaarplanning van alle te toetsen accountantspraktijken in het betreffende toetsingsjaar. De praktijken zullen minimaal zes weken voordat de (her)toetsing plaatsvindt, hiervan op de hoogte worden gebracht.

5. Aankondiging toetsingsdatum (artikel 8 lid 1 Verordening op de PPT)

Minimaal zes weken voordat een toetsing plaatsvindt, kondigt de Raad aan dat de toetsing bij de geselecteerde accountantspraktijk zal plaatsvinden (voor een overzicht van de voor een toetsing geldende termijnen, zie Bijlage 9). Tevens meldt de Raad welke toetsers de toetsing zullen uitvoeren. Een toetsing wordt op grond van de Verordening op de PPT altijd door minimaal twee toetsers uitgevoerd. Bij het inzetten van de toetsers wordt rekening gehouden met de specifieke omstandigheden van de te toetsen accountantspraktijk (soort opdrachten) en de specifieke ervaring van de verschillende toetsers. Een toetsers wordt, in het kader van een mogelijke aantasting van zijn onafhankelijkheid, in beginsel nimmer in zijn eigen woonplaats als toetsers ingezet.

Indien een praktijk reden heeft om aan de onafhankelijkheid van een van de toetsers te twifelen (of in het kader van concurrentieoverwegingen, bijvoorbeeld omdat hij werkzaam is in de vestigingsplaats van de te toetsen praktijk aangezien hiermee bij de planning geen rekening kan worden gehouden vanwege niet aanwezig zijn van informatie over werkgebieden van toetsers), dan kan de praktijk deze toetsers wraken (artikel 8 lid 3 VPPT). De Raad beoordeelt deze wraking en zet zonodig een andere toetsers in. De Raad verzoekt de accountantspraktijk, gelijktijdig met het bekendmaken van de toetsingsdatum, om de oriënterende vragenlijst in te vullen en deze vervolgens binnen twee weken te retourneren (zie ook Bijlage 10 en 11).

6. De toetsing (artikel 4 Verordening op de PPT)

De periodieke preventieve toetsing houdt een onderzoek in waarbij wordt nagegaan of het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing in opzet en werking voldoet aan de algemeen aanvaarde normen voor beroepsuitoefening (artikel 3 VPPT). Tijdens de toetsing worden in beginsel alle vormen van dienstverlening binnen de accountantspraktijk waar de openbaar accountant (VGC) optreedt, getoetst, behoudens de wettelijke controleactiviteiten, die, conform de in 2007 gemaakte afspraak tussen de NOvAA en de AFM, duidelijk worden onderscheiden van de niet wettelijke controleactiviteiten. Deze worden tijdens de toetsing dan ook buiten beschouwing gelaten.

Voorafgaand aan de toetsing dienen de toetsers zich te (kunnen) legitimeren. Tijdens de toetsing nemen de toetsers de door de accountantspraktijk ingevulde Oriënterende vragenlijst door en selecteren zij, conform de daartoe opgestelde instructie (zie Bijlage 11 en 12), een aantal dossiers. Heeft een praktijk meerdere vestigingen, dan maken de toetsers ook een keuze ten aanzien van vestigingen die getoetst zullen worden (zie Bijlage 13).

De dossiers worden doorgenomen en beoordeeld aan de hand van de daartoe opgestelde toetsingsprogramma's voor samenstellingsopdrachten (aan assurance verwante opdrachten), beoordelingsopdrachten (overige assurance opdrachten) en overige opdrachten (deze zijn te vinden op de website van de Raad, www.rvtbaa.nl). Tijdens de toetsing besteden de toetsers onder andere ook aandacht aan de wijze waarop de bij de getoetste accountantspraktijk aanwezige accountants hun verplichting tot permanente educatie naleven. Hiertoe is voor de toetsers een afzonderlijke instructie opgesteld (zie Bijlage 14).

Na de toetsing, in beginsel aan het eind van de toetsingsdag, bepalen de toetsers welk advies voor een eindoordeel zij (ten aanzien van het door hen getoetste interne stelsel van kwaliteitsbeheersing) aan de Raad zullen uitbrengen. Om de toetsers bij die oordeelsvorming te ondersteunen en de oordeelsvorming zo veel mogelijk te standaardiseren, heeft de Raad niet alleen gewichten aangebracht in de toetsingsprogramma's ([L] = lichte overtreding en [Z] = zware overtreding, geen gewicht is "medium" overtreding), maar ook een instructie voor de oordeelsvorming van toetsers opgesteld (zie Bijlage 15 en 16). Nadat de toetsers zich over de (uitkomsten van) de toetsing hebben beraden, nemen zij hun bevindingen door met de accountant(s) van de getoetste accountantspraktijk (artikel 10 lid 1 VPPT). Dit doen de toetsers aan de hand van de recapitulatie die zij hebben opgesteld (zie Bijlage 17) en plannen hiervoor voldoende tijd in. Tevens wordt van de bespreking van de bevindingen een kort verslag (het besprekingsverslag, zie Bijlage 18) opgesteld. De toetsers stellen, na de eindbespreking, binnen een door de Raad gestelde termijn een toetsingsverslag samen.

Indien toetsers ten tijde van een toetsing op zaken stuiten die, op zich, voldoende grond opleveren om een klacht bij de tuchtrechter in te dienen, dienen zij het hiertoe ontwikkelde formulier "Klachtwaardig handelen" (Bijlage 19) in te vullen en te zenden aan het secretariaat.

In de Verordening op de RvT is aan de Raad niet expliciet de taak opgedragen om van strafbare feiten aangifte te doen bij het Openbaar Ministerie (OM). De Raad kan, onder bepaalde omstandigheden zoals in de VRvT genoemd, uitsluitend een klacht indienen bij de Tuchtrechter (op grond van artikel 9 VRvT en artikel 3 lid 3 VPPT). De Raad acht het echter binnen zijn taak gepast om aangifte van strafbare feiten te doen, indien naar zijn oordeel een (ernstig) vermoeden van het begaan van strafbare feiten door AA's is gebleken. De te volgen procedure is beschreven in de Instructie omgang strafbare feiten (zie Bijlage 22).

7. Reactiemogelijkheid op toetsingsverslag (artikel 11 lid 1 Verordening op de PPT)

Nadat de toetsing is afgerond, stellen de toetsers hun advies voor een door de Raad te vellen eindoordeel op, dat (samen met alle in de toetsing vervaardigde documenten) door het

secretariaat aan de getoetste accountantspraktijk wordt gezonden. De accountantspraktijk wordt daarbij de mogelijkheid geboden om (binnen 3 weken, zie tijdpad Bijlage 9) een schriftelijke reactie bij de Raad in te dienen. Deze reactie wordt vervolgens door de toetsers uiterlijk binnen twee weken van inhoudelijk commentaar voorzien, waarna het (totale) toetsingsdossier aan de Raad wordt aangeboden ten behoeve van het vaststellen van het eindoordeel.

8. Eindoordeel (artikel 11 Verordening op de PPT)

De Raad vormt zich, op basis van de tijdens de toetsing geconstateerde feiten en vervaardigde stukken (alsmede verzamelde documenten) een oordeel over de kwaliteit van het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing van de getoetste accountantspraktijk (zie voorbeeld, Bijlage 20).

Aangezien de wettelijke controleactiviteiten, conform de in 2007 gemaakte afspraak tussen de NOvAA en de AFM, niet meer door de Raad worden getoetst, zal de Raad geen algemene eindoordelen geven die zich (tevens) uitstrekken over het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de wettelijke controleactiviteiten, doch zal zich beperken tot de beoordeling van het kwaliteitsbeheersingssysteem voor zover van toepassing op de niet wettelijke controleactiviteiten.

Hoewel de Raad formeel de mogelijkheid heeft om van het door de toetsers gegeven advies voor een eindoordeel af te wijken, zal hij op dit advies doorgaans in belangrijke mate steunen. Bij de brief aan de accountantspraktijk met het eindoordeel worden standaard de volgende documenten, als bijlage, gevoegd: de recapitulatie, de eventuele reactie van de getoetste accountantspraktijk op het toetsingsverslag en het inhoudelijke commentaar van de toetsers hierop en een overzicht van de doelstellingen van de toetsing. Daarnaast wordt standaard de procedure verbeterplan bijgevoegd, indien het eindoordeel een onvoldoende inhoudt.

Indien de Raad tot het oordeel komt dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing niet voldoet aan de daaraan te stellen eisen, kan de Raad aanwijzingen en aanbevelingen voor verbetering geven en stelt hij een termijn vast waarbinnen een door hem goed te keuren verbeterplan, dat is gebaseerd op de door de toetsers gegeven aanwijzingen en aanbevelingen, alsmede overige negatieve bevindingen, door de betreffende praktijk moet worden ingediend. Het verbeterplan moet voldoen aan de volgende voorwaarden. Het moet aansluiten op de recapitulatie, het besprekingsverslag en de toetsingsprogramma's. Vervolgens moet het exact benoemen welke procedures, vastlegging(en), werkwijzen etc. zullen worden aangepast en het dient nauwkeurig aan te geven hoe het eindresultaat van de betreffende accountantspraktijk er uit zal zien. Daarbij dient het verbeterplan te zijn voorzien van een concreet tijdpad, waarbinnen de voorgestelde aanpassingen hun beslag krijgen. Het verbeterplan dient tenslotte door de verantwoordelijke(n) van de accountantspraktijk te worden gedagtekend en ondertekend.

De Raad stelt daarbij een termijn vast waarbinnen het stelsel van kwaliteitsbeheersing aan de gestelde normen dient te worden aangepast en waarbinnen hertoetsing zal plaatsvinden (Bijlage 21). Indien na de hertoetsing door de Raad wederom tot de conclusie wordt gekomen dat, het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing niet voldoet, kan de Raad (op grond van artikel 9 van de Verordening op de RvT) het toetsingsdossier, ter beoordeling aan de Tuchtrecter voorleggen.

Indien de betreffende accountantspraktijk evenwel nog niet in de gelegenheid is gesteld om een verbeterplan in te dienen, omdat de verordeningen die van kracht waren ten tijde van de toetsing hiervoor geen grondslag boden, heeft de Raad beslist om de betreffende praktijk, mede in het kader van een gelijke behandeling, daartoe alsnog in de gelegenheid stellen. Dit zal er doorgaans toe leiden dat, in overleg met de praktijk, een tussentijdse toetsing zal worden uitgevoerd, alvorens de Raad beslist een klacht bij de Tuchtrecter in te dienen.

9. Hertoetsing (artikel 12 Verordening op de PPT)

Wanneer de Raad op basis van de bevindingen van het toetsingsteam concludeert dat de getoetste accountantspraktijk niet voldoet aan de algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening, dient de praktijk binnen een door de Raad vast te stellen periode (van doorgaans twee jaar) voor een hertoetsing te worden bezocht. Voor de uitvoering van een hertoetsing wordt een toetsingsteam geformeerd bestaande uit minimaal twee toetsers die niet betrokken zijn geweest bij de eerste c.q. voorgaande reguliere toetsing van de betreffende accountantspraktijk. De Raad doet vooraf mededeling aan het toetsingsteam dat de toetsing een hertoetsing betreft en verstrekt een aantal voor de hertoetsing relevante gegevens (zie Bijlage 21). De reden hiervoor is gelegen in het feit dat het toetsingsteam in het bijzonder aandacht dient te besteden aan de eerder geconstateerde tekortkomingen en in hoeverre de praktijk deze tekortkomingen heeft weggenomen. Het gaat dan met name om schendingen van de algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening, alsmede de vigerende wet- en regelgeving door de praktijk (zie ook Bijlage 21). Om een zo volledig en objectief mogelijk beeld van het stelsel van kwaliteitsbeheersing te krijgen is het geboden om ook andere zaken, conform de reguliere toetsingsprocedure, aan toetsing te onderwerpen.

Ter begeleiding van de toetsers bij de uitvoering van een hertoetsing heeft de Raad een procedure opgesteld en een afzonderlijk formulier (Inkennisstelling Raad van Toezicht, zie Bijlage 21) ontwikkeld.

10. Verslag van werkzaamheden

Jaarlijks omstreeks 1 maart brengt de Raad een verslag uit van zijn werkzaamheden over het verstreken kalenderjaar (zie artikel 10 VRvT). In dit verslag gaat de Raad onder andere in op de geanonimiseerde uitkomsten van de toetsingen. Het verslag van de werkzaamheden is openbaar. De Raad stelt dit verslag onder andere via zijn website (www.rvtbaa.nl) beschikbaar. Daarnaast zal de Raad aandacht vragen voor de uitkomsten van zijn werkzaamheden via het vaktechnisch maandblad van de NOvAA (Accountant-Adviseur).

Bijlage 1. Verordening op de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's

Verordening op grond van artikel 24, eerste lid, van de Wet op de Accountants-Administratieconsulenten, vastgesteld op 31 oktober 2002, Stcrt. 2002, 215, en nadien gewijzigd bij de verordening:

Datum	Stcrt.	T.a.v. de artikelen:
01-09-2006		2, 5, 7
25-09-2007	2007, 185	1, 5, 8, 9, 11

Hoofdstuk I Begripsbepalingen

Artikel 1

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

NOvAA:	de Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten;
Raad:	de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's;
Lid/leden:	lid/leden van de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's;
Accountant:	de openbaar accountant zoals gedefinieerd in de Verordening Gedragscode;
Accountantspraktijk:	de accountantspraktijk zoals gedefinieerd in de Verordening Gedragscode;
Tuchtrechter:	de Raden van Tucht in de Wet op de Accountants-Administratieconsulenten;
Dossier:	verzameling van schriftelijk, elektronisch of op andere wijze vastgelegde informatie betreffende een accountantspraktijk of een cliënt van een accountantspraktijk;
AA:	Accountant-Administratieconsulent.

Wijziging (september) 2007 t.o.v. voorgaande verordening:

- *de definities van accountant en dossier zijn gewijzigd;*
- *de definitie van accountantspraktijk is ingevoegd;*
- *de definitie van accountantskantoor is ingetrokken.*

Hoofdstuk II De Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's

Artikel 2

1. Er is een Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's.
2. De Raad heeft tot taak het bij wege van mandaat of uit hoofde van volmacht namens het bestuur van de NOvAA houden van toezicht op de beroepsuitoefening door Accountants-Administratieconsulenten.

Wijziging VRvT 2007 t.o.v. VRvT 2006:

- *de Raad is gemandateerd door het bestuur van de NOvAA.*

Artikel 3

1. De Raad bestaat uit vijf leden. De leden worden benoemd door het bestuur van de NOvAA.
2. De zittingsduur van de leden bedraagt vier jaar met eenmaal de mogelijkheid van herbenoeming voor wederom vier jaar.
3. De meerderheid van de leden is geen AA.
4. De leden beschikken over competenties die relevant geacht kunnen worden in het licht van de taak van de Raad.
5. Het bestuur van de NOvAA benoemt uit de leden een voorzitter en een plaatsvervangend voorzitter die rechter zijn dan wel rechter zijn geweest en geen AA zijn.

Artikel 4

1. De leden treden af volgens een door de Raad vast te stellen rooster. Het rooster wordt zodanig ingericht, dat voor zover mogelijk telkenmale hetzelfde aantal leden aftreedt.
2. Het bestuur van de NOvAA kan een lid slechts ontslaan op voordracht van de Raad wegens ongeschiktheid.
3. Het lidmaatschap van de Raad eindigt bij het onherroepelijk worden van een veroordeling door de tuchtrechter.
4. Hij, die benoemd is ter vervulling van een tussentijds opengevallen plaats in de Raad, treedt af op het tijdstip, waarop degene, in wiens plaats hij is benoemd, had moeten aftreden. Hij kan éénmaal worden herbenoemd.

Artikel 5

1. De leden zijn onpartijdig.
2. De leden stemmen zonder last of ruggespraak.
3. De leden zijn verplicht tot geheimhouding, behalve voor zover de uitvoering van de in deze verordening vervatte taak verdere bekendmaking vereist of bij wet anders is bepaald.
4. De leden die geen AA zijn, mogen niet in relatie staan tot een accountantspraktijk, anders dan een cliëntrelatie.
5. De leden die AA zijn, onthouden zich van een oordeel, daaronder begrepen het uitbrengen van een stem, inzake aangelegenheden waarbij sprake kan zijn van belangenverstrengeling.
6. Het lidmaatschap van de Raad is onverenigbaar met het lidmaatschap van het bestuur van de NOvAA. Tevens is het lidmaatschap van de Raad onverenigbaar met een dienstbetrekking bij de NOvAA.
7. De leden ontvangen een vergoeding van reis- en verblijfkosten en een vergoeding voor bestede tijd volgens door de ledenvergadering vastgestelde verordeningen.

Wijziging (september) 2007 t.o.v. voorgaande verordening:

- *aan lid 3 is de zinsnede toegevoegd: 'of bij wet anders is bepaald';*
- *in het vierde lid is 'accountantskantoor' vervangen door 'accountantspraktijk';*
- *het zesde lid is gewijzigd: de zinsnede 'of van één van de organen van de NOvAA' is verwijderd.*

Wijziging VRvT 2007 t.o.v. VRvT 2006:

- *de zinsnede 'en onafhankelijk' uit het eerste lid is komen te vervallen.*

Artikel 6

1. De Raad vergadert zo dikwijls hij zulks nodig oordeelt.
2. Voor het nemen van besluiten is de aanwezigheid van de meerderheid van het aantal leden vereist.
3. Ieder lid brengt slechts één stem uit.
4. Voor het nemen van een besluit bij stemming is de meerderheid van de uitgebrachte stemmen vereist. Blanco stemmen worden geacht niet te zijn uitgebracht.

Hoofdstuk III Toezicht

Artikel 7

1. De Raad bepaalt met inachtneming van het tweede en derde lid van dit artikel en de grenzen van de hem door het bestuur van de NOvAA verleende mandaat en volmacht, de invulling van de in artikel 2, tweede lid, bedoelde taak en de daarbij te hanteren werkwijze.
2. De Raad voert de in de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing bedoelde toetsing uit.
3. De Raad kan een onderzoek instellen indien sprake is van een redelijk vermoeden van niet naleving van voor accountants geldende beroepsnormen.
4. De Raad kan op verzoek van een belanghebbende derde een onderzoek instellen indien sprake is van een redelijk vermoeden van niet naleving van voor accountants geldende beroepsnormen, tenzij deze derde reeds een dezelfde schending betreffende klacht bij de Raad van Tucht heeft ingediend.
5. De Raad stelt een onderzoek in indien het bestuur van de NOvAA daartoe verzoekt.

Wijziging VRvT 2007 t.o.v. VRvT 2006:

- lid 1 wordt aangevuld met de zinsnede 'met de grenzen van de hem door het bestuur van de NOvAA verleende mandaat en volmacht';
- lid 3: de zinsnede 'zelfstandig' is komen te vervallen.

Artikel 8

1. De accountant dient op eerste aanvraag van de Raad alle gevraagde inlichtingen te verstrekken, inzage in zijn dossiers te geven en toe te staan dat afschriften worden gemaakt.
2. De accountant spant zich ervoor in dat de accountantspraktijk waarin hij optreedt, op dezelfde wijze aan een toetsing of onderzoek zijn medewerking verleent als waartoe hijzelf is gehouden.
3. De accountant is met betrekking tot de in dit artikel neergelegde verplichtingen ontheven van zijn plicht tot geheimhouding zoals is geregeld in artikel A-140.1 van de Verordening Gedragscode.

Wijziging (september) 2007 t.o.v. voorgaande verordening:

- in het tweede lid is 'het accountantskantoor' vervangen door 'de accountantspraktijk';
- in het derde lid is de zinsnede 'artikel 10 van de GBAA' vervangen door 'artikel A-140.1 van de Verordening Gedragscode'.

Artikel 9

De Raad kan zijn bevindingen in de vorm van een klacht ter kennis van de tuchtrechter brengen indien hem bij de uitoefening van het toezicht van feiten of omstandigheden blijkt die grond kunnen opleveren tot het opleggen van een tuchtrechtmaatregel, althans tot gegrondverklaring van de klacht.

Wijziging (september) 2007 t.o.v. voorgaande verordening:

- de zinsnede 'brengt' is vervangen door de zinsnede 'kan brengen'.

Hoofdstuk IV Overige bepalingen

Artikel 10

Jaarlijks voor 1 maart brengt de Raad een geanonimiseerd verslag uit omtrent zijn werkzaamheden in het afgelopen kalenderjaar en maakt dit openbaar.

Artikel 11

1. De Raad kan voor zijn onderzoek externe deskundigen, waaronder accountants, inschakelen.
2. De Raad zal externe deskundigen verplichten tot geheimhouding ter zake van al hetgeen hen bij de vervulling van hun taak ter kennis komt behalve voor zover bij wet anders is bepaald.
3. De Raad zal externe deskundigen van de in het tweede lid genoemde verplichting ontheffen indien dat noodzakelijk is voor het toezicht op de stelsels van kwaliteitsbeheersing of voor het verkrijgen dan wel behouden van de in artikel 15, eerste lid van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing bedoelde accreditatie.

Wijziging (september) 2007 t.o.v. voorgaande verordening:

- *aan lid 2 is toegevoegd: 'behalve voor zover bij wet anders is bepaald';*
- *er is een derde lid toegevoegd.*

Artikel 12

1. De door de Raad gemaakte kosten komen ten laste van de NOvAA.
2. Deze kosten worden door het bestuur van de NOvAA afzonderlijk in de begroting en financiële verantwoording van de NOvAA vermeld.

Evaluatiebepaling

Artikel 13

Binnen zes maanden na het verstrijken van vier jaar na de inwerkingtreding van deze verordening brengt het bestuur van de NOvAA aan de leden verslag uit omtrent de wijze waarop de Raad heeft gefunctioneerd. In het bijzonder gaat dit verslag in op de vraag naar de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het door de Raad uitgeoefende toezicht.

Slotbepaling

Artikel 14

1. Deze verordening treedt in werking op de tweede dag na publicatie in de Staatscourant.
2. Het toezicht ziet op de naleving vanaf 1 januari 2003 van de voor accountants geldende regelgeving en algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening.
3. Deze verordening kan worden aangehaald als: Verordening op de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's.

Bijlage 2. Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing

Verordening op grond van artikel 24, eerste lid, van de Wet op de Accountants-Administratieconsulenten, vastgesteld op 31 oktober 2002, Stcrt. 2002, 215, zoals deze is gewijzigd bij de verordening:

Datum	Stcrt.	T.a.v. de artikelen:
08-06-04	2004, 158	3, 8, 10, 11, 15
13-06-05	2005, 153	1, 2, 7, 10, 11, 12, 14, 15, 18, 20
01-09-06		1, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 18, 19a
25-09-2007	2007, 185	1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 17, 18

Hoofdstuk I Begripsbepalingen (art. 1)

Artikel 1

Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:

NOvAA:	de Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten;
Raad:	de individuele personen die op grond van artikel 3 lid 1 van de Verordening op de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA zijn of zullen worden benoemd als lid van de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA;
Bestuur:	het bestuur van de NOvAA;
accountant:	de openbaar accountant zoals gedefinieerd in de Verordening Gedragscode;
accountantspraktijk:	de accountantspraktijk zoals gedefinieerd in de Verordening Gedragscode;
(her)toetsing:	de beoordeling van de kwaliteit van de beroepsuitoefening van een accountant die optreedt in een accountantspraktijk, door niet aan die accountantspraktijk gelieerde Accountants-Administratieconsulenten;
toetsingsteam:	het team dat door de Raad van Toezicht voor een toetsing wordt samengesteld en belast is met de uitvoering van de toetsing van een accountantspraktijk;
koepelorganisatie:	een organisatie waarvan een accountantspraktijk onderdeel uitmaakt of waarbij de accountantspraktijk is aangesloten en die bevoegd is aan de accountantspraktijk bindende regels voor de kwaliteitsbeheersing op te leggen, te toetsen en de naleving daarvan af te dwingen, alsmede een beroepsorganisatie die aan zijn leden een dwingend stelsel van kwaliteitsbeheersing heeft opgelegd, deze toetst en de naleving daarvan kan afdwingen;
wettelijke controle:	de wettelijke controle zoals gedefinieerd in de Wet toezicht accountantsorganisaties;
organisatie van openbaar belang:	de organisatie van openbaar belang zoals gedefinieerd in de Wet toezicht accountantsorganisaties;
openbaar maken:	beschikbaar stellen voor het publiek, dan wel aan een zodanige kring van personen dat deze met het publiek gelijk is te stellen.

Wijziging (september) 2007 t.o.v. voorgaande verordening:

- *de definities van accountant, toetsing, toetsingsteam, koepelorganisatie, wettelijke controle en openbaar belang zijn gewijzigd;*
- *de definities van accountantspraktijk en openbaar maken zijn toegevoegd;*
- *de definitie van accountantskantoor is ingetrokken.*

Wijziging VPPT 2006 t.o.v. VPPT 2005:

- *er is een tweetal begrippen toegevoegd: Wettelijke controle en organisatie van openbaar belang.*

Artikel 1a

1. Het bestuur verleent, voor zover dat zich verdraagt met afdeling 10.1.1 van de Algemene Wet bestuursrecht, voor de uitoefening van de in deze verordening aan hem verstrekte bevoegdheden mandaat, volmacht en machtiging aan de Raad.
2. Namens het bestuur kan de Raad ondermandaat verlenen voor de bevoegdheden genoemd in artikel 14, lid 1 en 6.
3. Over de inrichting en samenstelling van de Raad worden bij verordening nadere regels gesteld.

Wijziging VPPT 2007 t.o.v. VPPT 2006:

- *de definitie van de Raad is gewijzigd en het begrip 'bestuur' is toegevoegd;*
- *na artikel 1 is een nieuw artikel (1a) ingevoegd, inzake het besluit mandaat, volmacht en machtiging aan de Raad.*

Hoofdstuk II De toetsing (art. 2 - 13)

Artikel 2

1. Een accountantspraktijk welke een wettelijke controle verricht bij een organisatie van openbaar belang wordt, om de kwaliteit van de beroepsuitoefening van een accountant te kunnen beoordelen, in beginsel éénmaal in de twee jaar aan toetsing onderworpen.
2. Een accountantspraktijk welke een wettelijke controle verricht bij een organisatie niet zijnde een organisatie van openbaar belang wordt, om de kwaliteit van de beroepsuitoefening van een accountant te kunnen beoordelen, in beginsel éénmaal in de vier jaar aan toetsing onderworpen.
3. Een accountantspraktijk welke geen wettelijke controle verricht wordt, om de kwaliteit van de beroepsuitoefening van een accountant te kunnen beoordelen, in beginsel éénmaal in de zes jaar aan toetsing onderworpen.

Wijziging (september) 2007 t.o.v. voorgaande verordening:

- *in het eerste, tweede en derde lid is 'accountantskantoor dat' vervangen door 'accountantspraktijk welke'.*

Wijziging VPPT 2006 t.o.v. VPPT 2005:

- *er wordt onderscheid gemaakt in de toetsingsfrequentie van accountantskantoren (2-4-6 jaar), al naar gelang de aard van de werkzaamheden en de aard van de kantoren waar deze werkzaamheden worden uitgevoerd.*

Artikel 3

1. De accountant draagt er zorg voor dat het accountantspraktijk waarin hij optreedt, beschikt over een stelsel van kwaliteitsbeheersing waarmee wordt voldaan aan algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening.
2. De accountant verleent medewerking aan de toetsing van het stelsel van kwaliteitsbeheersing van het accountantspraktijk waarin hij optreedt.
3. Het bestuur legt, indien hij van oordeel is dat uit het handelen of nalaten van de accountant kan worden afgeleid dat deze niet aan zijn in het tweede lid vermelde verplichting voldoet, dit handelen of nalaten voor aan de Raad van Tucht voor registeraccountants en Accountants-Administratieconsulenten.

Wijziging (september) 2007 t.o.v. voorgaande verordening:

- *in het eerste en tweede lid is 'het accountantskantoor' vervangen door 'de accountantspraktijk'.*

Wijziging VPPT 2007 t.o.v. VPPT 2006:

- *'de Raad' is vervangen door 'het bestuur'.*

Artikel 4

1. De toetsing houdt een onderzoek in waarbij wordt nagegaan of het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing in opzet en werking voldoet aan de in artikel 3 bedoelde normen.
2. De toetsing omvat alle vormen van dienstverlening binnen de accountantspraktijk waar de accountant optreedt.

Wijziging (september) 2007 t.o.v. voorgaande verordening:

- *de zinsnede 'van het accountantskantoor' is verwijderd.*

Artikel 5

1. De toetsing wordt uitgevoerd aan de hand van door het bestuur vastgestelde toetsingsprogramma's.
2. Het bestuur maakt de in het eerste lid van dit artikel bedoelde toetsingsprogramma's bekend aan de leden van de NOVAA.

Wijziging VPPT 2007 t.o.v. VPPT 2006:

- *'de Raad' is vervangen door 'het bestuur'.*

Artikel 6

1. Het bestuur is belast met de selectie en opleiding van de toetsers.
2. De toetsers zijn Accountants-Administratieconsulenten die werkzaam zijn als accountant of maximaal drie jaar geleden werkzaam zijn geweest in het openbaar beroep.

Wijziging (september) 2007 t.o.v. voorgaande verordening:

- *in het tweede lid is 'in het openbaar beroep' vervangen door 'als accountant'.*

Wijziging VPPT 2007 t.o.v. VPPT 2006:

- *'de Raad' is vervangen door 'het bestuur'.*

Artikel 7

1. Accountantspraktijken dienen de hen jaarlijks door het bestuur toegezonden vragenlijst binnen uiterlijk vier weken ingevuld te retourneren.
2. Het bestuur stelt vast welke accountantspraktijken in een bepaald jaar in aanmerking komen voor een toetsing.
3. Het bestuur stelt ten behoeve van elke toetsing een toetsingsteam samen.
4. Het toetsingsteam is belast met de uitvoering van de toetsing van het accountantspraktijk.
5. Bij het samenstellen van het toetsingsteam wordt rekening gehouden met de aard en de omvang van de te toetsen accountantspraktijk en met mogelijke feiten en omstandigheden waardoor de onpartijdigheid van de toetsers zou kunnen worden aangetast.

Wijziging (september) 2007 t.o.v. voorgaande verordening:

- *in het eerste, tweede, vierde en vijfde lid is 'accountantskantoren' vervangen door 'accountantspraktijken'.*

Wijziging VPPT 2007 t.o.v. VPPT 2006:

- *'de Raad' is vervangen door 'het bestuur'.*

Wijziging VPPT 2006 t.o.v. VPPT 2005:

- *Voor het in behandeling nemen van een gemotiveerd vrijstellingsverzoek wordt een bedrag van € 50,00 in rekening gebracht aan het accountantskantoor dat het verzoek indient.*

Artikel 8

1. Het bestuur geeft aan een accountantspraktijk minimaal zes weken van tevoren te kennen dat bij het kantoor een toetsing zal plaatsvinden.
2. Het bestuur doet mededeling van de samenstelling van het toetsingsteam, alsmede van de termijn waarbinnen een verzoek als bedoeld in het derde lid van dit artikel kan worden ingediend.
3. De accountantspraktijk kan binnen een door het bestuur te stellen termijn aan het bestuur verzoeken elk van de toetsers die de toetsing uitvoert te wraken op grond van feiten of omstandigheden waardoor de onpartijdigheid van de toetsers zou kunnen worden aangetast.
4. Indien het bestuur van oordeel is dat er sprake is van feiten of omstandigheden waardoor de onpartijdigheid van de toetsers aangetast zou kunnen worden, wijzigt hij de samenstelling van het toetsingsteam.

Wijziging (september) 2007 t.o.v. voorgaande verordening:

- *in het eerste lid is 'accountantskantoren' vervangen door 'accountantspraktijken'.*

Wijziging VPPT 2007 t.o.v. VPPT 2006:

- *'de Raad' is vervangen door 'het bestuur'.*

Artikel 9

Indien zich over de wijze van uitvoering van de toetsing een meningsverschil voordoet tussen de aan toetsing onderworpen accountantspraktijk en het toetsingsteam, doet het bestuur op verzoek van de accountantspraktijk of het toetsingsteam een bindende uitspraak.

Wijziging (september) 2007 t.o.v. voorgaande verordening:

- *'Accountantskantoor' is vervangen door 'accountantspraktijk'.*

Wijziging VPPT 2007 t.o.v. VPPT 2006:

- *'de Raad' is vervangen door 'het bestuur'.*

Artikel 10

1. Het toetsingsteam bespreekt na de toetsing met de accountantspraktijk hetgeen is waargenomen tijdens de toetsing.
2. Het toetsingsteam stelt binnen een door het bestuur te stellen termijn na de eindbespreking een toetsingsverslag samen.
3. Het toetsingsverslag als bedoeld in het tweede lid omvat naast de waarnemingen van het toetsingsteam tevens een gemotiveerd voorstel voor een oordeel als bedoeld in artikel 11, derde lid.
4. Het toetsingsteam kan, bij het voorstel voor een oordeel zoals omschreven in artikel 11 derde lid, tevens een voorstel doen aanwijzingen voor het treffen van maatregelen ter verbetering.
5. Het toetsingsteam stuurt het toetsingsverslag binnen een door het bestuur te stellen termijn aan het bestuur en de accountantspraktijk.

Wijziging (september) 2007 t.o.v. voorgaande verordening:

- *in het eerste en vijfde lid is 'het accountantskantoor' vervangen door 'de accountantspraktijk'.*

Wijziging VPPT 2007 t.o.v. VPPT 2006:

- *'de Raad' is vervangen door 'het bestuur'.*

Wijziging VPPT 2006 t.o.v. VPPT 2005:

- *de term aanbevelingen is komen te vervallen, hiervoor in de plaats is de term 'voorstel tot aanwijzingen' gekomen.*

Artikel 11

1. De accountantspraktijk kan binnen een door het bestuur te stellen termijn schriftelijk commentaar op het toetsingsverslag als bedoeld in artikel 10, tweede lid, aan het bestuur zenden.
2. Het bestuur beperkt zich tot een marginale toetsing van het toetsingsverslag en stelt naar aanleiding hiervan en het eventuele commentaar als bedoeld in het vorige lid een eindoordeel vast, al dan niet voorzien van aanwijzingen voor het treffen van maatregelen ter correctie van geconstateerde tekortkomingen, dat hij binnen zes weken na afloop van de in het eerste lid bedoelde termijn ter kennis brengt van het accountantspraktijk. Het bestuur kan gemotiveerd afwijken van het voorstel van het toetsingsteam.
3. Het bestuur kan de in het tweede lid genoemde termijn van zes weken verlengen met maximaal zes weken.
4. Het eindoordeel kan als volgt luiden:
 - a. het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet aan de daaraan te stellen eisen;
 - b. het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet niet aan de daaraan te stellen eisen.
5. In het geval dat het eindoordeel luidt als omschreven in het vierde lid, onder b van dit artikel:
 - dient de accountantspraktijk binnen een door het bestuur te stellen termijn een door het bestuur goed te keuren verbeterplan in, dat gebaseerd is op de bij het eindoordeel gegeven aanwijzingen; en
 - stelt het bestuur een termijn waarbinnen het stelsel van kwaliteitsbeheersing dient te worden aangepast aan de normen als bedoeld in artikel 3.
6. Voor het beoordelen en goedkeuren van het in lid 5 van dit artikel bedoelde verbeterplan wordt aan de accountantspraktijk een tarief in rekening gebracht waarvan de hoogte in de Verordening op de tarieven periodieke preventieve toetsing is vastgesteld.

Wijziging (september) 2007 t.o.v. voorgaande verordening:

- *in het eerste en vijfde lid is 'het accountantskantoor' vervangen door 'de accountantspraktijk'.*

Wijziging VPPT 2007 t.o.v. VPPT 2006:

- *'de Raad' is vervangen door 'het bestuur'.*

Wijziging VPPT 2006 t.o.v. VPPT 2005:

- *er is een derde lid toegevoegd waarin is opgenomen dat de Raad de in het tweede lid genoemde termijn van zes weken kan verlengen met maximaal zes weken;*
- *er is een vijfde lid toegevoegd waarin is opgenomen dat het kantoor, die als onvoldoende is gekwalificeerd, een door de Raad goed te keuren verbeterplan zal opstellen dat gebaseerd is op de bij het eindoordeel genoemde aanwijzingen.*

Artikel 12

Na afloop van de in artikel 11, vierde lid, bedoelde termijn, waarbinnen het stelsel van kwaliteitsbeheersing dient te worden aangepast, zal een hertoetsing plaatsvinden.

Wijziging VPPT 2006 t.o.v. VPPT 2005:

- *de term 'termijn' wordt aangevuld met 'waarbinnen het stelsel van kwaliteitsbeheersing dient te worden aangepast'.*

Artikel 13

De getoetste accountantspraktijk alsmede de individuele accountant zijn niet gerechtigd de inhoud van het toetsingsverslag of het eindoordeel van het bestuur op enigerlei wijze openbaar te maken.

Wijziging (september) 2007 t.o.v. voorgaande verordening:

- *het 'accountantskantoor' is vervangen door 'de accountantspraktijk'.*

Wijziging VPPT 2007 t.o.v. VPPT 2006:

- *'de Raad' is vervangen door 'het bestuur'.*

Hoofdstuk III Vrijstelling en accreditatie (art. 14 - 16)

Artikel 14

1. Het bestuur kan naar aanleiding van een daartoe door een accountantspraktijk schriftelijk ingediend verzoek besluiten vrijstelling van de toetsing te verlenen.
2. Een verzoek tot vrijstelling van de toetsing of de verlenging daarvan wordt eerst in behandeling genomen nadat het tarief hiervoor, waarvan de hoogte in de Verordening op de tarieven periodieke preventie toetsing is vastgesteld, door de desbetreffende accountantspraktijk is voldaan.
3. Vrijstelling kan slechts worden verleend op grond van bijzondere omstandigheden welke door het bestuur in richtlijnen nader worden vastgelegd.
4. Vrijstelling kan slechts worden verleend voor de duur van maximaal één jaar met de mogelijkheid tot verlenging.
5. Het bestuur neemt een beslissing binnen acht weken na ontvangst van het verzoek tot vrijstelling.
6. Het bestuur kan de in het vijfde lid genoemde termijn verlengen met maximaal zes weken.
7. Accountantspraktijken die zijn onderworpen aan een geaccrediteerd stelsel van kwaliteitsbeheersing zijn voor de duur van deze accreditatie vrijgesteld van toetsing door het bestuur.

8. Accountantspraktijken die zijn onderworpen aan een stelsel van kwaliteitsbeheersing waarvoor een verzoek als bedoeld in artikel 15, eerste lid, is ingediend, zijn gedurende de periode waarin het bestuur op het verzoek nog geen beslissing heeft genomen, vrijgesteld van toetsing door het bestuur.
9. Accountantspraktijken die een aanvraag hebben ingediend voor toetreding tot een geaccrediteerde koepelorganisatie zijn, gedurende de periode waarin de koepelorganisatie op het verzoek nog geen beslissing heeft genomen, vrijgesteld van toetsing door het bestuur.

Wijziging (september) 2007 t.o.v. voorgaande verordening:

- *in het eerste, tweede, zevende, achtste en negende lid is 'accountantskantoor' vervangen door 'accountantspraktijk'.*

Wijziging VPPT 2007 t.o.v. VPPT 2006:

- *'de Raad' is vervangen door 'het bestuur'.*

Wijziging VPPT 2006 t.o.v. VPPT 2005:

- *de Raad verscherpt de eisen waaraan een verzoek tot vrijstelling dient te voldoen, daarnaast wordt hiervoor een tarief van € 50,00 in rekening gebracht.*

Artikel 15

1. Koepelorganisaties kunnen het bestuur verzoeken hun stelsel van kwaliteitsbeheersing te accrediteren.
2. Ten behoeve van deze accreditatie toetst het bestuur de opzet en werking van het stelsel van kwaliteitsbeheersing.
3. Voor de behandeling van een verzoek tot accreditatie, waaronder mede wordt begrepen de toetsing van de opzet en werking van het stelsel van kwaliteitsbeheersing, wordt aan de desbetreffende koepelorganisatie een tarief in rekening gebracht waarvan de hoogte in de Verordening op de tarieven periodieke preventieve toetsing is vastgesteld.
4. De accreditatie wordt verleend voor de duur van drie jaar of zoveel korter als het bestuur beslist.
5. Het bestuur neemt een besluit binnen zestien weken na ontvangst van het verzoek als bedoeld in het eerste lid.
6. Het bestuur kan aan de accreditatie voorwaarden verbinden.
7. De koepelorganisatie doet onverwijld mededeling aan het bestuur van wijzigingen in het geaccrediteerde stelsel van kwaliteitsbeheersing.
8. Het bestuur bericht de koepelorganisatie binnen een door het bestuur te stellen termijn welke gevolgen de wijzigingen hebben voor de accreditatie.

Wijziging VPPT 2007 t.o.v. VPPT 2006:

- *'de Raad' is vervangen door 'het bestuur'.*

Wijziging VPPT 2006 t.o.v. VPPT 2005:

- *voor de behandeling van een verzoek tot accreditatie wordt aan de desbetreffende koepelorganisatie een tarief in rekening gebracht.*

Artikel 16

1. Koepelorganisaties met een geaccrediteerd stelsel van kwaliteitsbeheersing zijn gehouden binnen een door het bestuur te stellen termijn het toetsingsverslag, opgesteld naar aanleiding van een toetsing, aan het bestuur te zenden.
2. Het bestuur voert een marginale toetsing uit op het van de koepelorganisatie ontvangen toetsingsverslag.

Wijziging VPPT 2007 t.o.v. VPPT 2006:

- *'de Raad' is vervangen door 'het bestuur'.*

Hoofdstuk IV Overige bepalingen (art. 17 - 20)

Artikel 17

Van vertrouwelijke gegevens in het kader van de toetsing verkregen, kan geen verder en ander gebruik worden gemaakt dan krachtens deze verordening is bepaald tenzij bij wet anders is bepaald.

Wijziging (september) 2007 t.o.v. voorgaande verordening:

- *de zinsnede 'tenzij bij wet anders is bepaald', is toegevoegd.*

Artikel 18

1. Het tarief voor de toetsing, waarvan de hoogte is vastgesteld in de Verordening op de tarieven periodieke preventieve toetsing, komt voor rekening van de getoetste accountantspraktijk.
2. De Verordening op de tarieven periodieke preventieve toetsing wordt, op voorstel van het bestuur, jaarlijks door de ledenvergadering vastgesteld.
3. Het bestuur kan op basis van een schriftelijk gemotiveerd verzoek een betalingsregeling toestaan.

Wijziging (september) 2007 t.o.v. voorgaande verordening:

- *het eerder ingetrokken artikel is opnieuw ingevoegd.*

Wijziging VPPT 2007 t.o.v. VPPT 2006:

- *artikel 18 is ingetrokken.*

Wijziging VPPT 2006 t.o.v. VPPT 2005:

- *de kosten van de PPT komen voor rekening van het getoetste kantoor.*
- *de tarieven worden jaarlijks door de Algemene Ledenvergadering van de NOvAA vastgesteld.*

Artikel 19

In situaties die procedureel van aard zijn en waarin deze verordening niet voorziet, beslist het bestuur.

Artikel 19a

1. Besluiten en handelingen door de Raad verricht worden beschouwd als besluiten en handelingen krachtens mandaat of volmacht namens het bestuur verricht.
2. Het bepaalde in het vorige lid werkt terug tot 1 januari 2003.

Wijziging VPPT 2007 t.o.v. VPPT 2006:

- *artikel 19a is ingevoegd.*

Artikel 20

1. Deze verordening treedt in werking op 27 september 2007
2. Deze verordening kan worden aangehaald als: Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing.

Bijlage 3. Procedure “Criteria voor selectie van toetsers” (artikel 6 VPPT)

Een persoon die in het kader van de verordeningen op de kwaliteitsbeheersing als toetsers kan optreden, dient:

- ingeschreven te staan als Accountant-Administratieconsulent;
- te beschikken over de aantekening als bedoeld in artikel 36 lid 3 van de Wet AA;
- minimaal 5 jaar in het openbaar accountantsberoep werkzaam te zijn geweest;
- ten hoogste 3 jaar uit het openbaar accountantsberoep te zijn teruggetreden;
- in de periode van 5 jaar voorafgaand aan de toetsing niet door de tuchtrechter te zijn veroordeeld;
- niet werkzaam te zijn bij of verbonden te zijn aan een accountantskantoor ten aanzien waarvan het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing door de Raad dan wel door een door hem geaccrediteerde koepelorganisatie, in zijn meest recente oordeel als onvoldoende is beoordeeld;
- zich bereid te hebben verklaard om (op jaarbasis) minimaal 5 werkdagen als toetsers te zullen optreden;
- een door de Raad te organiseren cursus te hebben gevolgd waarin de uitgangspunten en procedures voor de toetsing nader worden uiteengezet;
- een verklaring inzake onafhankelijkheid, onpartijdigheid en geheimhouding te hebben ondertekend.

Bijlage 4. Procedure “Selectie accountantspraktijken” (artikel 7 VPPT)

Alvorens tot de selectie van een accountantspraktijk kan worden overgegaan, is het van belang een aantal uitgangspunten vast te stellen. In het kader van de toepassing van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing is het volgende daarbij van belang:

- Iedere Accountant-Administratieconsulent die optreedt als openbaar accountant valt onder de bepalingen van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing (artikel 1 VPPT, accountant: de openbaar accountant zoals gedefinieerd in de Verordening Gedragscode).
- Hoewel bij toepassing van de relevante verordeningen de kwaliteit van de beroepsuitoefening van de Accountant-Administratieconsulent centraal staat (artikel 2 VRvT: “ (...) houden van toezicht op de beroepsuitoefening door Accountants-Administratieconsulenten”), wordt (het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing van) de accountantspraktijk (de accountantsorganisatie of het accountantskantoor) aan toetsing onderworpen (artikel 4 VPPT).
- Elke accountantspraktijk dient in beginsel, afhankelijk van het soort cliënten dat wordt bediend, eens in de twee, vier dan wel zes jaar aan toetsing te worden onderworpen (artikel 2 VPPT).

Bij de selectie zal derhalve dienen te worden uitgegaan van een populatie die bestaat uit alle accountantspraktijken waar Accountants-Administratieconsulenten werkzaam zijn in de functie van openbaar accountant.

Selectieprocedure vanaf 01-01-2008

Met inachtneming van de in de inleiding genoemde punten, heeft de Raad, onder meer om uitvoeringsredenen, besloten om met ingang van 1 januari 2008 een “monitoringsysteem” in te voeren. Hierbij wordt de volgende procedure doorlopen:

1. Accountantspraktijken voorzien jaarlijks (bij voorkeur digitaal) de Raad van gegevens die in het bijzonder voor het bepalen van de toetsingsfrequentie en de samenstelling van het toetsingsteam van belang zijn.
2. Na verwerking van de verstrekte gegevens wordt door de Raad een selectie gemaakt waarbij accountantspraktijken die reeds voor een toetsing zijn bezocht worden verwijderd.
3. Vervolgens worden die accountantspraktijken verwijderd waarvan bekend is dat zij:
 - thans zijn aangesloten bij een geaccrediteerde koepelorganisatie; of
 - thans zijn aangesloten bij een koepelorganisatie die een verzoek tot accreditatie heeft ingediend dat nog niet is afgehandeld; of
 - (indien bekend) thans een aanvraag tot aansluiting bij een geaccrediteerde koepelorganisatie hebben ingediend die nog niet is afgehandeld; of
 - een nog geldige (tijdelijke) vrijstelling voor toetsing hebben; of
 - een aanvraag tot (tijdelijke) vrijstelling voor toetsing hebben ingediend, dan wel een verlenging daarvan, die nog niet is afgehandeld.
4. Na verwerking van deze gegevens wordt een selectie gemaakt waarbij accountantspraktijken die organisaties van openbaar belang als cliënt hebben, in beginsel eenmaal in de twee jaar voor toetsing worden bezocht en accountantspraktijken die controleopdrachten bij andere organisaties uitvoeren, eenmaal in de vier jaar voor toetsing worden bezocht. Alle overige kantoren worden onveranderd eenmaal in de zes jaar aan toetsing onderworpen.
5. Aan de aldus geselecteerde, in een bepaald jaar te toetsen accountantspraktijken worden die accountantspraktijken toegevoegd die in het onderhavige jaar voor hertoetsing in aanmerking komen, alsmede die praktijken die in het voorafgaande jaar een tijdelijke (slechts een jaar geldende) vrijstelling hebben verkregen.

Bijlage 5. Procedure “Accreditatie” (artikel 15 en 16 VPPT)

Op grond van artikel 15 lid 1 van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing kan de Raad op verzoek van een koepelorganisatie het stelsel van kwaliteitsbeheersing van die koepelorganisaties accrediteren. Een dergelijke accreditatie houdt in dat de Raad dit stelsel van kwaliteitsbeheersing als ten minste gelijkwaardig beschouwt aan zijn eigen stelsel van periodieke preventieve toetsing. Om die reden zal de Raad (uit een oogpunt van efficiëntie) de bij die koepelorganisatie aangesloten kantoren in beginsel niet langer individueel aan toetsing onderwerpen. In plaats daarvan zal de Raad in belangrijke mate steunen op de gebleken opzet en werking van het systeem van de koepelorganisatie. De Raad kan aan de accreditatie voorwaarden verbinden (artikel 15 lid 6 VPPT). Onderstaand is aan die voorwaarden nader invulling gegeven.

In het kader van accreditatie worden door de Raad de volgende voorwaarden gehanteerd:

1. Een koepelorganisatie kan de Raad verzoeken het door haar gehanteerde systeem van kwaliteitsbeheersing te accrediteren (zie artikel 15 lid 1 VPPT). Een dergelijk verzoek dient schriftelijk te worden gedaan.
2. Als koepelorganisatie wordt die organisatie aangemerkt waarvan een accountantskantoor onderdeel uitmaakt of waarbij een accountantskantoor is aangesloten en die bevoegd is aan het accountantskantoor bindende regels voor de kwaliteitsbeheersing op te leggen, te toetsen en de naleving daarvan af te dwingen, alsmede een beroepsorganisatie die aan zijn leden een dwingend stelsel van kwaliteitsbeheersing heeft opgelegd, deze toetst en de naleving daarvan kan afdwingen (zie artikel 1 VPPT).
3. De koepelorganisatie dient een stelsel van kwaliteitsbeheersing te hanteren dat (het interne systeem van kwaliteitsbeheersing van) accountantskantoren als object van toetsing heeft en dat van toepassing is op alle bij die koepelorganisatie aangesloten accountantskantoren of in het openbaar accountantsberoep werkzame accountants.
4. Het stelsel van kwaliteitsbeheersing zal door de Raad worden beoordeeld. De Raad dient hiertoe ten minste de beschikking te hebben over een beschrijving van het systeem van kwaliteitsbeheersing alsmede de ten behoeve van de toetsingen gehanteerde vragenlijsten en werkprogramma's.
5. De Raad zal zijn eigen stelsel van kwaliteitsbeheersing en zijn eigen vragenlijsten en werkprogramma's als uitgangspunt gebruiken voor het beoordelen de accreditatieaanvraag. Bij die beoordeling kunnen de door de te accrediteren koepelorganisatie naar voren gebrachte bijzondere omstandigheden door de Raad in aanmerking worden genomen.
6.
 - a) De door de te accrediteren koepelorganisatie gehanteerde toetsingsfrequentie, werkwijze, object van toetsing en selectiecriteria dienen te voldoen aan de bepalingen van de verordening op de periodieke preventieve toetsing.
 - b) Voor de inschakeling van toetsers dient de te accrediteren koepelorganisatie dezelfde eisen te hanteren als die welke worden genoemd in artikel 6 VPPT en de toelichting daarop.
7. De Raad toetst bij de aanvraag tot accreditatie (alsmede bij de verlenging van de accreditatie) of het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de koepelorganisatie voldoet aan de door hem gestelde eisen.

- 8.
- a) Jaarlijks vindt een beperkte toetsing plaats van de wijze waarop het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de geaccrediteerde koepelorganisatie heeft gefunctioneerd.
 - b) Tijdens de toetsing van de koepelorganisatie dienen de toetsingsdossiers van alle toetsingen uit de afgelopen drie kalenderjaren beschikbaar te zijn.
 - c) De Raad kan besluiten om tot dossierreview bij de aangesloten accountantskantoren over te gaan.
 - d) Na de toetsing door de Raad kan de geaccrediteerde koepelorganisatie de toetsingsdossiers die tot een voldoende oordeel hebben geleid, vernietigen, met uitzondering van de brief waarin het oordeel en eventuele aanbevelingen ter verbetering zijn gedaan.
9. De kosten van de accreditatie en van de jaarlijkse toetsing komen, overeenkomstig artikel 15 lid 3 VPPT, voor rekening van de koepelorganisatie.
- 10.
- a) De Raad kan de accreditatievoorwaarden te allen tijde aanvullen of wijzigen. In dat geval zal een geaccrediteerde koepelorganisatie hierover onmiddellijk worden geïnformeerd.
 - b) De Raad kan een aan een koepelorganisatie verstrekte accreditatie te allen tijde intrekken. Voorbeelden van omstandigheden waaronder een accreditatie kan worden ingetrokken zijn:
 - de koepelorganisatie voldoet niet meer aan de accreditatievoorwaarden;
 - de koepelorganisatie raakt in opspraak;
 - de koepelorganisatie fuseert met een andere organisatie.
11. Wijzigingen in het stelsel van kwaliteitsbeheersing (inclusief wijzigingen in vragenlijsten en werkprogramma's) dienen door de geaccrediteerde koepelorganisatie onverwijld aan de Raad te worden gemeld (zie artikel 15 lid 7 VPPT). De Raad bericht de koepelorganisatie omtrent de gevolgen die deze wijzigingen hebben voor de accreditatie.
- 12.
- a) De geaccrediteerde koepelorganisatie doet onverwijld opgave van de namen van de kantoren waarvan bij toetsing is geconstateerd dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing niet voldoet aan algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening.
 - b) Indien bij een hertoetsing door een geaccrediteerde koepelorganisatie wederom wordt geconstateerd dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing van een accountantskantoor niet voldoet aan de algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening, is de geaccrediteerde koepelorganisatie gehouden het gehele toetsingsdossier binnen twee weken na vaststelling van het eindoordeel aan de Raad te zenden ten einde de Raad in staat te stellen overeenkomstig artikel 9 VRvT te handelen.
- 13.
- a) De geaccrediteerde koepelorganisatie dient jaarlijks vóór 1 februari aan de Raad een verslag ter beschikking te stellen omtrent de uitkomsten van de toetsingen over het verstreken kalenderjaar.
 - b) Dit verslag dient te voldoen aan door de Raad nader te stellen eisen.
 - c) De door de koepelorganisatie in dit verslag verstrekte gegevens kunnen (geanonimiseerd en geaggregeerd) door de Raad worden verwerkt in zijn eigen toetsingsrapportage over het verstreken kalenderjaar.

Bijlage 6. Richtlijnen voor het verkrijgen van een vrijstelling (artikel 14 VPPT)

In artikel 14 lid 3 van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing wordt de Raad de mogelijkheid geboden om richtlijnen uit te vaardigen voor het op grond van bijzondere omstandigheden in een bepaald jaar niet laten doorgaan van een toetsing. In het navolgende zal worden uiteengezet onder welke omstandigheden de Raad tot een dergelijk besluit zal (kunnen) komen.

Doel van de VPPT is om de kwaliteit van de dienstverlening door Accountants-administratieconsulenten periodiek te beoordelen. Hiertoe worden de accountantspraktijken waar deze AA's werken in beginsel eens in de twee, vier of zes jaar aan een toetsing onderworpen (artikel 2 VPPT). Bij een dergelijke toetsing zal:

- efficiënt en kostenbewust dienen te worden gehandeld;
- rekening moeten worden gehouden met de bijzondere omstandigheden waarin het te toetsen kantoor zich bevindt.

Gegeven deze uitgangspunten kunnen zich omstandigheden voordoen waarin het niet wenselijk wordt geacht dat een accountantspraktijk in een bepaald jaar aan toetsing wordt onderworpen.

Een accountantspraktijk is door externe oorzaken tijdelijk (dat wil zeggen: gedurende ten hoogste een jaar) niet in de gelegenheid te voldoen aan de normen zoals bedoeld in artikel 3 VPPT, doordat de accountantspraktijk zich bevindt in:

- een opstart- of afbouwfase die ten hoogste een jaar zal duren;
- een fusieproces, een accountantspraktijk is (als partij) minder dan een jaar geleden betrokken in een fusie met (of een overname van) een accountantspraktijk van vergelijkbare omvang of zal hier binnen een jaar bij betrokken raken;
- een accountantspraktijk is minder dan een jaar geleden geconfronteerd met de verbreking van de samenwerking met een aanzienlijk deel van de bij die praktijk werkzame accountants.

In deze situaties zal de Raad beoordelen of, gelet op de specifieke situatie bij het betreffende accountantspraktijk en de noodzakelijke inspanning en kosten die een toetsing voor het onderhavige accountantspraktijk met zich brengt, het gerechtvaardigd is dat de desbetreffende praktijk tijdelijk wordt vrijgesteld van toetsing. De praktijk dient hiertoe een schriftelijk gemotiveerd verzoek bij het secretariaat van de Raad in te dienen, onderbouwd met bewijsdocumentatie.

Om administratieve redenen heeft de Raad besloten om met ingang van 1 januari 2006 de criteria voor het indienen van een vrijstellingsverzoek op onderdelen aan te scherpen. Accountantspraktijken die op basis van fusie een beroep willen doen op een (tijdelijke) vrijstelling van een toetsing, komen hiervoor uitsluitend in aanmerking, indien het om een fusie van accountantspraktijken van ongeveer gelijke omvang en werkzaamheden gaat. Verder dient een praktijk die voor een (tijdelijke) vrijstelling in aanmerking wenst te komen:

- een beschrijving te geven van de huidige kantoor situatie (opbouw, afbouw, fusie, splitsing) en die tegen het einde van het lopende kalenderjaar;
- een beschrijving te geven van waar het binnen 12 maanden na heden wil zijn;
- documentatie te overleggen van het traject waarin de praktijk verkeert en op korte termijn zal verkeren;
- brieven van derden te overleggen, dan wel overige stukken die het verzoek kunnen ondersteunen, indien geen documenten (bedoeld is een overeenkomst, of een akte) kunnen worden overgelegd.

De Raad zal, zodra de wettelijke grondslag voor het in rekening brengen van toezichtkosten in de Wet AA is opgenomen - naar verwachting begin 2008 - krachtens de Verordening op de Tarieven PPT, een bedrag van €60 (excl. BTW) in rekening, in rekening brengen. Dit bedrag zal in rekening worden gebracht voor de administratieve afhandeling van het vrijstellingsverzoek. Wanneer het tarief niet wordt betaald, dan wel het vrijstellingsverzoek onvoldoende gemotiveerd en/of met bewijsdocumentatie is onderbouwd, zal de Raad het verzoek om vrijstelling afwijzen.

In situaties waarin een accountantspraktijk is onderworpen aan toetsing door een koepelorganisatie met een geaccrediteerd stelsel van kwaliteitsbeheersing of een verzoek tot toetreding tot die koepelorganisatie heeft ingediend, alsmede in situaties waarin een accountantspraktijk aan toetsing van een niet-geaccrediteerd stelsel van kwaliteitsbeheersing is onderworpen, maar waarvoor wel een verzoek om accreditatie is ingediend, geldt een (tijdelijke) vrijstelling. Deze vrijstellingen zijn met name bedoeld om te voorkomen dat het stelsel van kwaliteitsbeheersing van de accountantspraktijk zowel door de koepelorganisatie (bij toetreding of tijdens de periode van aangesloten zijn) als door de beroepsorganisatie wordt getoetst.

De vrijstelling op grond van bijzondere omstandigheden wordt verleend voor een beperkte termijn van ten hoogste één kalenderjaar. De Raad kan er in bepaalde situaties toe overgaan die termijn eenmalig met één kalenderjaar te verlengen.

Bijlage 7. Selectiebrief 2008 (artikel 7 VPPT)

Accountantspraktijk (...)
 T.a.v. de heer/mevrouw (...) AA
 Adres
 Vestigingsplaats

Onderwerp: periodieke preventieve toetsing 2008
 Behandeld door:
 Telefoonnummer: 070 – 33 83 641

Datum: 2008
 Uw referentie: --
 Onze referentie: 205/--/PPT-00000

Geachte heer/mevrouw (...),

Het bestuur van de NOvAA heeft aan de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's mandaat, volmacht en machtiging verleend om, in het kader van de bevordering van een goede beroepsuitoefening door AA's en de behartiging van hun gemeenschappelijk belang, alsmede het houden van toezicht op het stelsel van kwaliteitsbeheersing bij accountantskantoren, bevoegdheden uit te oefenen die staan vermeld in de Verordening op de Raad van Toezicht (VRvT) en de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing (VPPT).

Op grond van artikel 2 VPPT, die is vastgesteld in de bijeenkomst van de ledenvergadering van de Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten van 31 oktober 2002, bekend gemaakt in de Staatscourant 2002 no. 215, dient een accountantspraktijk waar een AA werkzaam is ten minste éénmaal in de zes jaar aan periodieke preventieve toetsing te worden onderworpen. Een dergelijke toetsing houdt in dat een toetsingsteam (bestaande uit minimaal twee toetsers) ten kantore van de desbetreffende AA nagaat of het door de accountantspraktijk gehanteerde stelsel van interne kwaliteitsbeheersing voldoet aan algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening.

In het jaar 2008 komen de accountantspraktijken waarvan een van de hieronder beschreven situaties van toepassing is, voor (her)toetsing door de Raad in aanmerking. De situatie die voor uw praktijk van toepassing is, hebben wij aangekruist:

0	Selectie 2007	Uw accountantspraktijk is in 2007 voor (her)toetsing geselecteerd, maar niet door de Raad bezocht, omdat u geen gevolg hebt gegeven aan het verzoek van het NOvAA-bestuur om een opdrachtbevestiging te ondertekenen. Door opname van een wettelijke grondslag in de Wet AA, kunnen de kosten voor (her)toetsingen worden doorberekend. Uw accountantspraktijk maakt deel uit van de selectie 2008 en zal, op een nog nader te bepalen datum, dit jaar voor (her)toetsing worden bezocht.
0	Vrijstellingen	Uw accountantspraktijk is door de Raad op uw verzoek tijdelijk vrijgesteld van (her)toetsing, aangezien een van de in artikel 14 lid 3 van de VPPT opgenomen vrijstellingsgronden op uw situatie van toepassing was. Aangezien de termijn voor vrijstelling één jaar bedraagt (met eenmalige mogelijkheid tot verlenging van één jaar), maakt uw accountantspraktijk deel uit van de selectie 2008 en zal, op een nog nader te bepalen datum, dit jaar voor (her)toetsing worden bezocht.

0	Toetsing AFM	De (her)toetsing van uw accountantspraktijk is in 2006 en 2007 door de Raad opgeschort in verband met de nog te maken afspraken met de AFM. Op grond van de eind 2007 gemaakte afspraken, zal uw praktijk op een nog nader te bepalen datum, dit jaar voor (her)toetsing worden bezocht, waarbij de wettelijke controle opdrachten niet zullen worden getoetst.
0	Toetsing CTK	Uw accountantspraktijk zou dit jaar, op grond van de accreditatievoorwaarden, door het CTK voor (her)toetsing worden bezocht. Aangezien door het CTK vooralsnog geen (her)toetsingen meer worden uitgevoerd, zal uw praktijk, op een nog nader te bepalen datum, dit jaar door de Raad voor (her)toetsing worden bezocht.
0	Overig	

Mocht uw kantoor uit meerdere vestigingen bestaan, dan zullen ook die in de toetsing worden betrokken. Onze correspondentie zal evenwel in eerste instantie worden gericht aan die vestiging die als "hoofdvestiging" kan worden aangemerkt.

Om te kunnen beoordelen of er zich binnen uw accountantspraktijk een situatie voordoet die specifieke eisen stelt aan de samenstelling van het toetsingsteam en om na te kunnen gaan of er wellicht omstandigheden zijn waardoor uw kantoor (tijdelijk) niet voor toetsing door de Raad in aanmerking komt, hebben wij een korte vragenlijst en een selectievragenlijst bijgesloten. Wij verzoeken u vriendelijk deze vragenlijsten **uiterlijk vóór 22 februari 2008**, volledig ingevuld en ondertekend, aan het secretariaat van de Raad te retourneren. Indien u van mening bent dat u in aanmerking komt voor één van de genoemde vrijstellingsgronden, en de Raad heeft u niet reeds voor de maximale termijn van twee jaar vrijstelling verleend, dan dient u hierom in een afzonderlijk schrijven, onder uiteenzetting van uw argumenten en onder overlegging van bewijsdocumenten, te verzoeken.

Wij wijzen u erop dat aan een vrijstellingsverzoek en aan een toetsing kosten verbonden zijn (zie bijlage I). Indien u belang stelt in de integrale tekst van het mandaatbesluit en de hierboven genoemde verordeningen verwijzen wij u naar de website van de Raad van Toezicht: www.rvtbaa.nl.

In het vertrouwen u hiermede voldoende te hebben geïnformeerd verblijven wij.

Hoogachtend,
Raad van Toezicht in mandaat,
de voorzitter mr. A.J.W.M. Jurgens,
namens deze,

mw. mr. H.C. van der Meer
secretaris.

Bijlage 8. Overzicht tarieven Periodieke Preventieve Toetsing 2008 en 2009

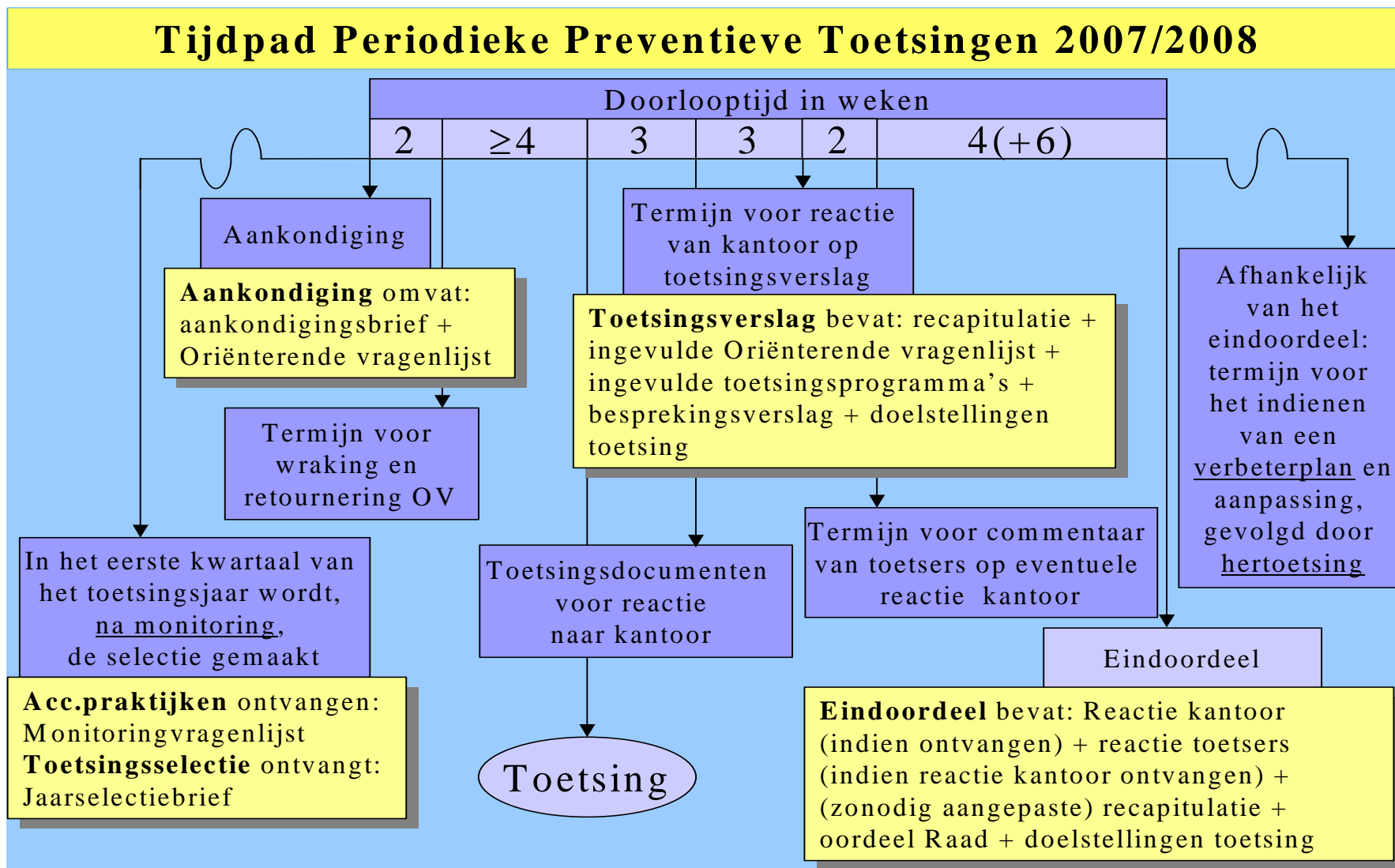
TARIEVEN (HER)TOETSINGEN 2008	
1.	Het tarief voor de toetsing als bedoeld in artikel 18, eerste lid van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing bedraagt: a. voor een eerste toetsing bij een accountantskantoor: € 665,- per toetser per dagdeel; b. voor een hertoetsing bij een accountantskantoor: € 975,- per toetser per dagdeel;
2.	Het tarief voor de behandeling van een verzoek tot vrijstelling van de toetsing of de verlenging daarvan als bedoeld in artikel 14, tweede lid van de Verordening op de periodieke preventieve toetsing bedraagt € 60,- .
3.	Het tarief voor het beoordelen en goedkeuren van het verbeterplan als bedoeld in artikel 11, vijfde lid van de Verordening op de periodieke preventieve toetsing bedraagt € 510,- .

TARIEVEN (HER)TOETSINGEN 2009	
1.	Het tarief voor de toetsing als bedoeld in artikel 18, eerste lid van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing bedraagt: a. voor een eerste toetsing bij een accountantskantoor: € 680,- per toetser per dagdeel; b. voor een hertoetsing bij een accountantskantoor: € 995,- per toetser per dagdeel;
2.	Het tarief voor de behandeling van een verzoek tot vrijstelling van de toetsing of de verlenging daarvan als bedoeld in artikel 14, tweede lid van de Verordening op de periodieke preventieve toetsing bedraagt € 60,- .
3.	Het tarief voor het beoordelen en goedkeuren van het verbeterplan als bedoeld in artikel 11, vijfde lid van de Verordening op de periodieke preventieve toetsing bedraagt € 520,- .

DAGDEELVERGOEDING TOETSERS 2008	
1.	Het tarief voor de (her)toetsing conform artikel 5 van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing bedraagt: € 335,-
2.	Reistijd En kosten

DAGDEELVERGOEDING TOETSERS 2009	
1.	Het tarief voor de (her)toetsing conform artikel 5 van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing bedraagt: € 345,-
2.	Reistijd En kosten

Bijlage 9. Tijdpad Periodieke Preventieve Toetsingen

Bijlage 10. Selectievragenlijst t.b.v. de vaststelling relevante OV 2008

Inleiding

Uw accountantspraktijk is geselecteerd voor een periodieke preventieve toetsing. De Oriënterende Vragenlijst bevat vragen voor uw accountantspraktijk² voortvloeiend uit de vanaf 2007 geldende wet- en regelgeving. Voor accountantsorganisaties is dit de Wta, Bta en de VAO. Voor accountantskantoren met andere assurance opdrachten betreft dit de Nadere voorschriften inzake accountantskantoren (NVAK) en voor accountantskantoren zonder assurance opdrachten is dit Leidraad 11 (NOvAA). Om te kunnen bepalen of uw accountantspraktijk onder het toezicht valt van de Raad van Toezicht dan wel welke Oriënterende Vragenlijst ter voorbereiding van de toetsing voor uw accountantspraktijk van toepassing is, wordt u verzocht deze Selectievragenlijst in te vullen en aan het secretariaat van de Raad te retourneren. De Raad heeft besloten de toetsing van accountantsorganisaties (voorlopig) op te schorten in afwachting van de uitkomst van het overleg met de Autoriteit Financiële Markten.

Selectievragen

Inleiding

Het soort opdrachten dat wordt uitgevoerd is bepalend voor de van toepassing zijnde regelgeving in het kader van kwaliteitsbeheersing, onafhankelijkheid en continuïteit van de beroepsuitoefening. De volgende vragen (al dan niet in combinatie met elkaar) zullen bepalend zijn voor de selectie van de relevante Oriënterende Vragenlijst.

Instructie

De onderstaande vragen dienen te worden gezien in samenhang met het raamwerk van de COS (zie bijlage).

Vraag 1

		Ja	Nee
1	Is er binnen uw accountantspraktijk een duidelijk juridisch en organisatorisch onderscheid tussen assurance opdrachten en non-assurance opdrachten (waaronder begrepen aan assurance verwante opdrachten)?	☐	☐

Vraag 2

		Ja	Nee
2.1	Worden door uw accountantspraktijk wettelijke controleopdrachten uitgevoerd?	☐	☐
2.2	Zo ja, heeft u bij de AFM een aanvraag voor een Wta-vergunning ingediend of is aan u door de AFM hiertoe een Wta-vergunning toegekend?	☐	☐
2.3	Indien uw aanvraag voor een Wta-vergunning niet is gehonoreerd, graag hieronder de reden van deze afwijzing toelichten.		

² Voor de individuele accountant is de regelgeving opgenomen in de VGC (delen A en B-1), NVPE, NVO en de (NV) COS. Deze regelgeving wordt eveneens in de Oriënterende Vragenlijst aan de orde gesteld.

Toelichting 2.1:

Een wettelijke controle is een controle van een financiële verantwoording van een onderneming of instelling ten behoeve van het maatschappelijk verkeer, die verplicht is gesteld bij of krachtens de bijlage bij de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta, art.1).

NB. Onder wettelijke controles vallen niet alleen die controles die voortvloeien uit Titel 9 BW2, maar ook een aantal controles volgend uit andere wettelijke bepalingen (zie bijlage bij de Wta artikel 1).

Vraag 3

		Ja	Nee
3.1	Worden door uw accountantspraktijk vrijwillige of assurance opdrachten niet zijnde een wettelijke controle uitgevoerd?	☐	☐

Toelichting 3.1:

Voorbeelden van assurance opdrachten niet zijnde een wettelijke controle (overige controleopdrachten) zijn: inbrengverklaring, accountantsverklaring bij opgave verzekerd belang, subsidieverklaring (zie ook bijgevoegde bijlage: toelichting (I))³.

		Ja	Nee
3.2	Worden door uw accountantspraktijk beoordelingsopdrachten of andere assurance opdrachten uitgevoerd? (anders dan controle of beoordeling van historische financiële informatie)	☐	☐

Toelichting 3.2:

Voorbeelden van beoordelingsopdrachten en andere assurance opdrachten zijn: opdrachten tot het beoordelen van jaarrekeningen en/of tussentijdse berichten, onderzoek van toekomstgerichte informatie, privacy-audits.

Vraag 4

		Ja	Nee
4	Worden door uw accountantspraktijk aan assurance verwante opdrachten uitgevoerd?	☐	☐

Toelichting 4:

Aan assurance verwante opdrachten: de opdracht tot het samenstellen van financiële informatie en de opdracht tot het verrichten van overeengekomen specifieke werkzaamheden met betrekking tot financiële informatie, zoals bedoeld in de bijgevoegde bijlage onder toelichting II.

³ Dit kan nog afhankelijk gesteld worden van nog te nemen besluiten n.a.v. de uitkomsten van de Commissies Regelgeving en Onderhoud VGC t.a.v. assurance/non-assurance.

Indeling

	Vragen	Indeling
1	Indien vraag 2 (eventueel in combinatie met 3 en 4) met ja is beantwoord:	Categorie wettelijke controle, voorsnog geen toezicht door de Raad van Toezicht (verantwoordelijkheid AFM)
2	Indien vraag 3.1 en/of 3.2 (eventueel in combinatie met 4) met ja is beantwoord:	Toezicht door de Raad van Toezicht. Categorie 'andere assurance opdrachten' (anders dan wettelijke controle, conform de definitie van de NVAK)
3	Indien alleen vraag 4 met ja is beantwoord:	Toezicht door de Raad van Toezicht. Categorie 'aan assurance verwante opdrachten'

Ondertekening

Te:.....(plaats)

Op:.....(datum)

Naam Accountantspraktijk:

Naam contactpersoon: AA

PPT-nummer of HT-nummer:

Handtekening:.....

Schema Raamwerk COS

Assurance		Aan assurance verwant
Redelijke mate van zekerheid (positieve conclusie)	Beperkte mate van zekerheid (Negatieve conclusie)	Geen zekerheid (Geen conclusie)
Controle van historische financiële informatie (COS 100 - 1000): <ul style="list-style-type: none"> - wettelijke controle - vrijwillige controle - overige (bijzondere controleopdrachten) (zie toelichting I) 	Beoordeling van historische financiële informatie (COS 2000 - 2699): <ul style="list-style-type: none"> - beoordelen van financiële overzichten (2400) - beoordelen van tussentijdse financiële informatie (2410) 	Aan assurance verwant: <ul style="list-style-type: none"> - opdrachten tot overeengekomen specifieke werkzaamheden mbt financiële informatie (zie toelichting II) (COS 4400) - opdrachten tot samenstellen van financiële informatie (COS 4410)
Assurance-opdrachten anders dan controle of beoordeling van historische financiële informatie (COS 3000-3699) waaronder: <ul style="list-style-type: none"> - onderzoek van toekomstgerichte financiële informatie (COS 3400) - assurance-opdrachten inzake maatschappelijke verslagen (3410N) - assurance-opdrachten met betrekking tot de bescherming van persoonsgegevens (Privacy-audits) (3600N) 		

Toelichting bij:

(I) **Bijzondere controleopdrachten** bevatten onder meer (COS 800, par.1):

- financiële overzichten die zijn opgesteld op basis van specifieke regelgeving voor verslaggeving anders dan de algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving (*bijvoorbeeld kasstelsel*)
- specifieke posten, onderdelen van posten of onderwerpen in financiële overzichten
- naleving van contracten (*bijvoorbeeld voorwaarden leningsovereenkomst*)
- verkorte jaarrekeningen

Bij een bijzondere controleopdracht wordt een accountantsverklaring afgegeven, waarin het oordeel duidelijk tot uitdrukking wordt gebracht (par.2).

(II) **Opdrachten tot overeengekomen specifieke werkzaamheden m.b.t. financiële informatie** (COS 4400, par. 3):

Het uitvoeren van bepaalde werkzaamheden met betrekking tot

- afzonderlijke aspecten van financiële gegevens (bijvoorbeeld crediteuren, debiteuren, aankopen bij verbonden partijen en de verkopen en resultaten van een onderdeel van de entiteit),
- een deel van de jaarrekening (bijvoorbeeld de balans)
- een geheel financieel overzicht

De accountant doet enkel verslag van de feitelijke bevindingen uit hoofde van de overeengekomen werkzaamheden (er wordt geen zekerheid verschaft). Het rapport is uitsluitend bestemd voor partijen waarmee de te verrichten werkzaamheden zijn overeengekomen (par. 4-6).

Bijlage 11. Toetsingsinstrumentarium en instructie toetsingen

1. Toetsingsinstrumentarium

Voor alle actuele toetsingsdocumenten waaronder de Oriënterende Vragenlijsten en de Toetsingsprogramma's verwijzen wij u kortheidshalve naar het besloten deel van de website www.rvtbaa.nl (inlognaam/gebruikersnummer: rvtbaa, en wachtwoord: toetsing).

2. Instructie toetsingen

De Raad heeft gemeend een korte instructie te formuleren als handreiking bij de uitvoering van een periodieke preventieve (her)toetsing.

- *Minimaal twee weken voor de toetsingsdag ontvangen de toetsers van het secretariaat van de Raad de door de te toetsen accountantspraktijk ingevulde Oriënterende Vragenlijst. Deze vragenlijst dient goed te worden bestudeerd. Daarbij dient te worden bepaald welke aspecten in het bijzonder de aandacht van het toetsingsteam behoeven.*
- *Minimaal een week voor de toetsing dient door de teamleider contact te worden opgenomen met de te toetsen AA om de door het secretariaat reeds gemaakte afspraken te bevestigen en eventuele bijzonderheden te bespreken. Indien gewenst kunnen eventuele vragen met betrekking tot de ingevulde Oriënterende Vragenlijst worden besproken c.q. nader worden toegelicht. NB. Ook dient de teamleider tijdig contact op te nemen met de tweede toetsers om afspraken te maken en eventuele bijzonderheden (nader) af te stemmen.*
- *Voorafgaand aan de toetsing dienen de toetsers zich bij aankomst te (kunnen) identificeren.*
- *De toetsing wordt aangevangen met een kennismakingsgesprek (uiterlijk 9.00 uur). Duidelijk dient door de toetsers te worden toegelicht wat de bedoeling van de (her)toetsing is en hoe de dag verder zal verlopen. Daarbij dient ook nadrukkelijk te worden vermeld dat de betreffende AA(s) gedurende de toetsingsdag bereikbaar moeten blijven. Voldoende helder moet worden gemaakt wat er van hen wordt verwacht en waar men verantwoordelijk voor is.*
- *Na het kennismakingsgesprek dient de ingevulde Oriënterende Vragenlijst met betrokken AA(s) te worden doorgenomen en besproken (= toetsing opzet /gemiddeld 1,5 uur). NB. eventuele aantekeningen op eigen exemplaar graag bij het toetsingsverslag voegen en naar het secretariaat versturen ten behoeve van het toetsingsdossier.*
- *De tweede helft van de toetsing bestaat uit het toetsen van de dossiers (= toetsing werking). Het aantal te toetsen dossiers is afhankelijk van de grootte van het kantoor (zie richtlijn Raad voor selectie van de dossiers, Bijlage 12). De dossiers dienen onderling te worden verdeeld (minimaal 2 p.p. / gemiddeld 1 uur per dossier incl. vastlegging in de toetsingsprogramma's).*
- *De bevindingen dienen met elkaar te worden besproken. Indien nodig kunnen nog vragen aan de betrokken AA(s) worden voorgelegd of kan worden verzocht om nadere toelichting en/of eventuele documenten die ingezien moeten worden, maar bij aanvang nog niet ter inzage waren gelegd. NB. Wanneer de stukken bij aanvang niet klaarliggen, ga er niet te snel van uit dat deze er ook niet zijn. Kortom vraag door.*
- *Kom gezamenlijk tot een eindconclusie (zie procedure oordeelsvorming, Bijlage 16).*
- *Vul de recapitulatie in en doe een (gezamenlijk) advies voor een eindoordeel.*
- *Bespreek aan het eind van de toetsingsdag (+/- 16.00 uur) de bevindingen en het advies voor een eindoordeel met de betrokken AA(s).*
- *Indien, naar aanleiding van dit gesprek nog punten naar voren komen die in de afweging voor het advies moeten worden meegenomen (bijvoorbeeld nadere uitleg of het overleggen van documenten), doe dit in gezamenlijk overleg met uw collega-toetsers. Bezie de bevindingen opnieuw en kom tot een (definitieve) eindconclusie.*
- *Maak van het gesprek een verslag (zie besprekingsverslag) en laat de betrokken AA(s) hiervoor tekenen.*

NB. Blijf ook zelf gedurende de toetsingsdag aanspreekpunt.

TIPS:

- Formuleer tijdens het gesprek met de betrokken AA(s) duidelijk uw bevindingen en onderbouw deze.
- Laat zien "wat er aan schort" en nog moet gebeuren ("Tell and Show").
- Coach en motiveer. Laat ook zien wat goed gaat.

Bijlage 12. Procedure “Selectie van te toetsen dossiers”

1. Welke dossiers?

Bij de selectie van een dossier dient de toetser op de volgende aspecten te letten:

- spreiding over de accountants die binnen de toetsen accountantspraktijk bevoegd zijn een verklaring af te geven;
- (indien meerdere vestigingen worden getoetst) spreiding over de vestigingen van de desbetreffende accountantspraktijk;
- spreiding over de verschillende soorten opdrachten;
- (inhoudelijke) kenmerken van de opdracht, zoals:
 - de omvang van de declaratie in relatie tot de omzet van (de vestiging van) de accountantspraktijk;
 - de voor het uitvoeren van de opdracht benodigde specifieke deskundigheid;
 - de betrokkenheid van een grote groep van (eigen) vermogensverschaffers bij de onderhavige cliënt;
- de werkzaamheden aan de (in het geselecteerde dossier weergegeven) opdracht dienen geheel te zijn afgerond.

Een belangrijk deel van deze informatie zal de toetser overigens kunnen ontleen aan de door de accountantspraktijk, voorafgaand aan de toetsing gegeven, antwoorden in de oriënterende vragenlijst.

Indien een accountantspraktijk (of: een vestiging daarvan) een of meer controleopdrachten heeft, dient bij deze accountantsorganisatie (of: bij de desbetreffende vestiging) altijd minimaal één controledossier te worden geselecteerd.

2. Aantal dossiers

Het aantal dossiers dat tijdens een toetsing aan een nader onderzoek dient te worden onderworpen, is sterk afhankelijk van de specifieke situatie. Hiervoor kunnen geen gedetailleerde aanwijzingen worden gegeven. In algemene zin kan slechts worden gesteld dat bij een toetsing waarvoor in beginsel 2 mandagen zijn uitgetrokken (= 2 toetsers gedurende 1 dag), een toetser geacht wordt minimaal 2 dossiers te hebben onderzocht. Voor elke dagdeel dat een toetsing langer duurt dan één toetsingsdag, worden toetsers geacht ook weer minimaal 2 dossiers te hebben onderzocht.

4. Pakken van dossiers

Het is een toetser niet toegestaan om de dossiers die hij wenst in te zien zelf uit de dossierkasten/archiefruimte te nemen. De toetser zal een vertegenwoordiger van de accountantspraktijk dienen te verzoeken de gewenste dossiers ter beschikking te stellen. Deze functionaris zal de desbetreffende dossiers vervolgens ophalen en aan de toetser overhandigen. De toetser wordt aangeraden om, op het moment dat hij een dossier krijgt overhandigd, na te vragen of het dossier compleet is respectievelijk of hij daarmee het gehele dossier heeft ontvangen.

Bijlage 13. Procedure "Toetsing van de vestigingen"

1. Achtergrond

Om de kwaliteit van de beroepsuitoefening van een accountant te kunnen beoordelen, wordt een accountantspraktijk voor een toetsing bezocht (zie artikel 2 VPPT). De toetsers richten zich daarbij primair op het door de praktijk gehanteerde interne stelsel van kwaliteitsbeheersing en gaan daarbij na of dit stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet aan de algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening (zie artikel 3 VPPT). Indien een accountantspraktijk uit meerdere vestigingen bestaat, zullen de werkzaamheden van de toetsers in beginsel op alle vestigingen betrekking dienen te hebben. Uit overwegingen van doelmatigheid kunnen de toetsers zich evenwel enige beperkingen opleggen. In het navolgende worden enige aanwijzingen gegeven omtrent de wijze waarop toetsers bij een accountantspraktijk met een of meerdere vestigingen te werk dienen te gaan.

2. Selectie vestigingen

- Een toetsers dient bij een accountantspraktijk uit te gaan van het volgende toetsingsschema:

Aantal vestigingen	Minimaal aantal te toetsen vestigingen:			Minimaal aantal te toetsen dossiers:		
	Hoofdvestiging	Nevenvestiging	Totaal	Hoofdvestiging	Nevenvestiging	Totaal
1 - 2	1	0	1	4	0	4
3 - 4	1	1	2	4	2	6
≥ 5	In overleg met Raad van Toezicht			In overleg met Raad van Toezicht		

- Als hoofdvestiging wordt die vestiging aangemerkt die door de te toetsen accountantspraktijk als zodanig (in de monitoringvragenlijst) is bestempeld. Doorgaans is dit de vestiging waaraan de correspondentie van de Raad in het kader van de periodieke preventieve toetsing wordt gericht.
- De hoofdvestiging dient altijd in de toetsing te worden betrokken. Van de op de hoofdvestiging werkzame groep openbare accountants dienen in totaliteit minimaal 4 dossiers te worden geselecteerd en getoetst.
- Voor de nevenvestigingen geldt dat daaruit een selectie dient te worden gemaakt. Is de herkomst van de vestigingen divers (bijvoorbeeld doordat de vestigingen door acquisitie zijn verworven en zij hun oorspronkelijke identiteit in belangrijke mate hebben behouden) dan kan dit een aanwijzing zijn dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing per vestiging grote verschillen vertoont. Indien die verschillen er zijn (of het aannemelijk is dat die er zijn) dan verdient het aanbeveling om méér vestigingen aan een toetsing te onderwerpen dan in bovenstaand schema is weergegeven.
- Voor de keuze ten aanzien van de te toetsen vestigingen geldt daarenboven dat die vestiging waar een (vrijwillige of andere) assuranceopdracht wordt uitgevoerd (of die vestiging waar een registeraccountant werkt die verklaringen afgeeft) altijd in de toetsing dient te worden betrokken.
- Van elke in de selectie betrokken vestiging dienen minimaal 2 dossiers te worden getoetst.

3. Bezoek vestigingen

- Ten aanzien van de nevenvestigingen geldt, dat de toetsers zich laten leiden door overwegingen van doelmatigheid. Indien een vestiging zich op korte afstand bevindt van de locatie waar de toetsing wordt uitgevoerd, kan worden overwogen de vestiging te bezoeken en aldaar de toetsingswerkzaamheden te vervolgen.
- Indien er aanwijzingen zijn dat de op de vestigingen gehanteerde stelsels van kwaliteitsbeheersing grote onderlinge verschillen vertonen, is het steeds van belang de desbetreffende vestigingen te bezoeken.
- Indien aannemelijk is dat de vestigingen een (nagenoeg) identiek intern stelsel van kwaliteitsbeheersing hebben, kan worden overwogen (zeker wanneer de geselecteerde vestiging verder afgelegen is van de locatie waar de toetsing wordt uitgevoerd) om een selectie van de te toetsen dossiers te maken en de desbetreffende dossiers op te laten halen en op de hoofdvestiging aan een toetsing te onderwerpen.
- Een accountantspraktijk met maximaal 4 vestigingen wordt in beginsel getoetst door een team dat uit 2 toetsers bestaat. Dit zal doorgaans tot gevolg hebben dat de toetsing niet in één (toetsings)dag kan worden afgerond en de beide toetsers nog een dagdeel terug zullen (moeten) komen.

Bijlage 14. Procedure "Toetsing naleving PE vanaf 2004 tot 2007"

Een toetser dient na te gaan of door het accountantskantoor correct toezicht wordt uitgeoefend op de naleving van de verplichting tot permanente educatie. Hiertoe dient de toetser voor de registratie van enkele AA's na te gaan of:

- de registratie van de desbetreffende AA's zodanig is dat op eenvoudige en verifieerbare wijze informatie kan worden verkregen omtrent de mate waarin de jaarlijkse activiteiten op het gebied van permanente educatie zijn verricht alsmede omtrent de aard van die activiteiten;
- uitsluitend die activiteiten worden geregistreerd die in het kader van de Nadere voorschriften van het bestuur als permanente educatie kunnen worden aangemerkt;
- de omvang van de PE-activiteiten van de desbetreffende AA over de afgelopen drie kalenderjaren voldoet aan de daartoe gestelde normen.

Toelichting

Urentoerekening

Een AA dient (indien hij werkzaam is als accountant) op grond van artikel A-130.7 VGC en de daarop gebaseerde Nadere voorschriften inzake de permanente educatie aan de verplichting tot permanente educatie te voldoen. In het kader van deze verplichting moeten 120 PE-punten per periode van drie kalenderjaren behaald te worden, met een minimum van 20 punten per jaar.

Allereerst dient te worden vastgesteld welke drie jaren de "driejaarsperiode" van de desbetreffende AA bestrijkt:

- Betreft het een AA die vanaf 1 januari 2004, of langer, werkzaam is als openbaar accountant, dan is de eerste driejaarsperiode in 2004 begonnen en bestrijkt deze periode de jaren 2004, 2005 en 2006. In dat geval dient een AA (indien niet over een vrijstelling wordt beschikt) ieder van deze jaren minimaal 20 PE-punten behaald te hebben en het totaal aantal behaalde punten over deze jaren dient 120 PE-punten te bedragen.

NB.1: Ook wanneer een AA in 2004 120 PE-punten behaalt, dan blijft de verplichting bestaan tot het behalen van minimaal 20 punten over de jaren 2005 en 2006.

NB.2: Heeft een AA meer dan 120 PE-punten in totaal behaald over deze periode dan kunnen deze niet worden "meegenomen" naar de volgende periode. De volgende driejaarsperiode voor een AA bestrijkt de jaren 2007, 2008 en 2009. Over deze periode dient opnieuw te worden voldaan aan het vereiste van 120 PE-punten met een minimum van 20 PE-punten per jaar.

Indien het bestuur van de NOvAA voor één of meer jaren uit de driejaarsperiode verplichte onderwerpen heeft vastgesteld, dan dient te worden nagegaan of deze verplichte onderwerpen in het jaar waarvoor ze zijn vastgesteld zijn gevolgd.

- Voor de AA die lopende een kalenderjaar in het accountantsregister wordt ingeschreven begint de PE-verplichting per 1 januari volgend op het jaar van inschrijving. Stel: een AA wordt per 1 juni 2005 ingeschreven in het register, dan begint zijn PE-verplichting op 1 januari 2006. Zijn eerste driejaarsperiode bestrijkt dus de jaren 2006, 2007 en 2008.

Voor een schematische weergave van de regelgeving op het gebied van de permanente educatie wordt verwezen naar het bij deze procedure gevoegde stroomschema.

Gestructureerde kennisoverdracht

De punten die voor permanente educatie worden verantwoord, dienen behaald te zijn door het op een gestructureerde manier onderhouden van kennis op het vakgebied van de AA en het bijhouden van ontwikkelingen op dit gebied. De kennis dient in een cursusachtige situatie te zijn verworven (zelfstudie c.q. het lezen van vakliteratuur valt derhalve niet onder de definitie van permanente educatie).

Klokuur of lesuur

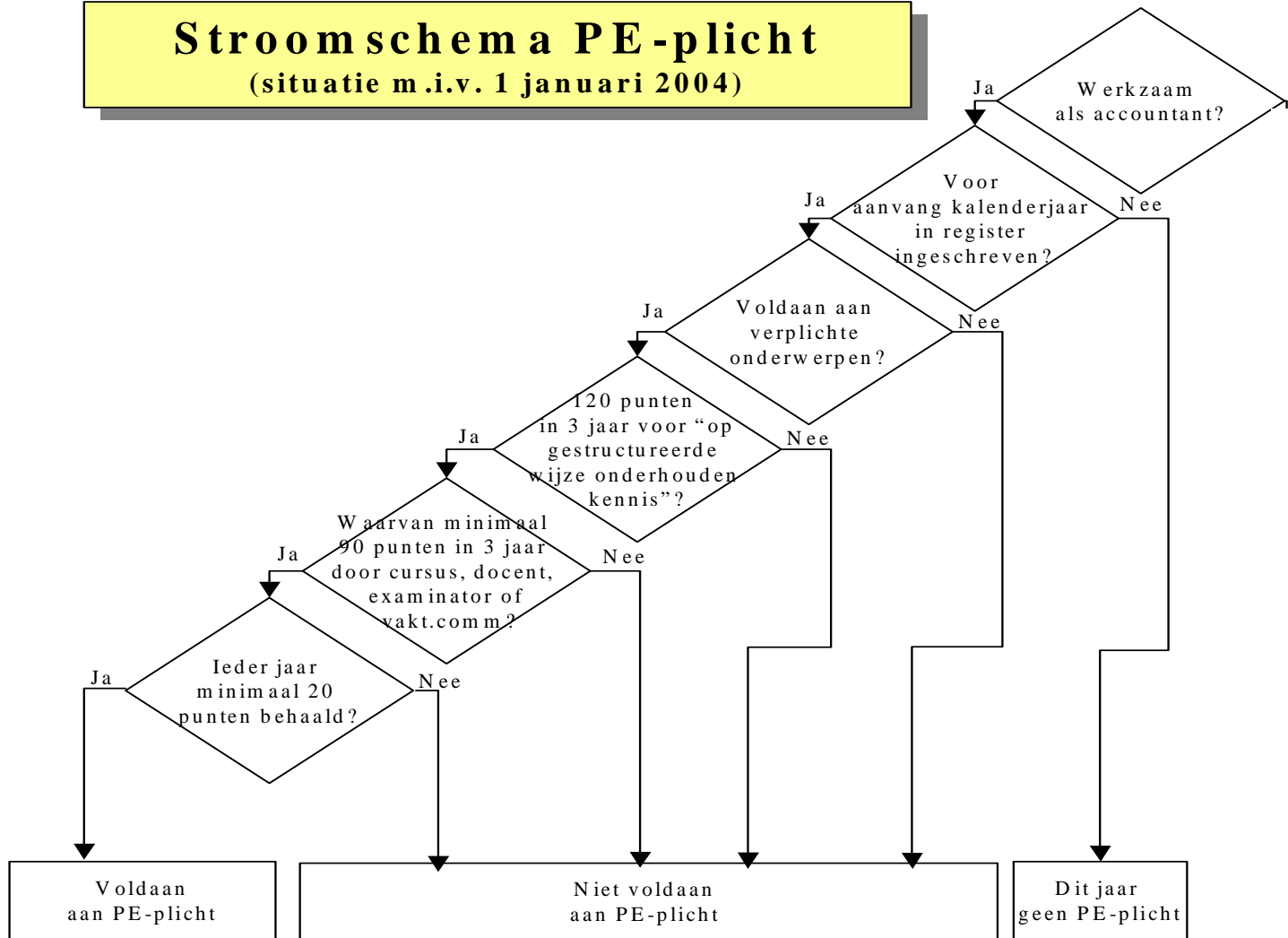
Als vuistregel geldt dat een klokuur overeenkomt met een PE-punt. Alleen "overdrachtsuren" kunnen worden opgevoerd, voorbereidingstijd derhalve niet.

TOELICHTING

Let bij het de tijdsbesteding voor PE op het volgende:

- Lezen van vakliteratuur valt niet onder het “gestructureerd” onderhouden van kennis.
- Voor toepassing van de “120 punten” mogen slechts 3 opeenvolgende jaren worden gebruikt (1 jaar van 160 PE-punten is dus NIET goed voor 4 jaren; per jaar moeten er minimaal 20 PE-punten behaald worden).
- Per 3 jaren dienen minimaal 90 PE-punten te worden behaald voor het volgen van cursussen, optreden als docent, cursusontwikkelaar, examinator of lid vaktechnische commissie dan wel participeren in vaktechnisch overleg.
- Per 3 jaren mogen maximaal 30 PE-punten worden geteld voor publiceren artikelen, vaktechnisch onderzoek, bezoeken afdelings- en kringvergaderingen
- De PE-registratie moet “op eenvoudige en verifieerbare wijze” de tijdsbesteding aantonen.
- Een vrijstelling ontslaat niet van de plicht tot het volgen van de verplichte onderwerpen.

**Stroomschema PE-plicht
(situatie m.i.v. 1 januari 2004)**

Stroomschema PE-plicht

Bijlage 15. Zeggenschapseisen

Wettelijke Controle:

1. Meerderheid van de beleidsbepalers van de accountantsorganisatie dient te bestaan uit AA's met certificeringsbevoegdheid of RA's (artikel 16 Wta). Zijn er twee beleidsbepalers, dan moet er minimaal één AA/RA zijn.
Beleidsbepalers zijn in ieder geval de bestuurders (directeuren), maar ook anderen kunnen meegerekend worden.
2. Meerderheid van de stemrechten dient (middellijk dan wel onmiddellijk) in handen te zijn van AA's met certificeringsbevoegdheid of RA's (artikel 15 VAO). Het gaat om de stemrechten in het hoogste beslissingsbevoegde orgaan van de accountantsorganisatie:
 - algemene vergadering van aandeelhouders in BV of NV;
 - bestuur van stichting, maatschaps- of vennotenvergadering;
 - bestuur van Stichting Administratiekantoor (certificering aandelen).

Andere Assuranceopdrachten (niet wettelijke-controle):

1. Meerderheid van de personen die het dagelijks beleid bepalen, moeten AA's met aantekening of RA's zijn (artikel B1-291.1 VGC). Zijn er twee beleidsbepalers, dan moet er minimaal één AA of RA zijn.
2. Meerderheid van de stemrechten dient (middellijk dan wel onmiddellijk) in handen te zijn van AA's of RA's (artikel 35 NVAK).

Aan Assurance Verwante opdrachten (waaronder samenstellingsopdrachten):

1. De openbaar accountant die aan dit accountantskantoor verbonden is, moet erop toezien dat het accountantskantoor niet een beleid voert dat strijdig is met het bepaalde in de VGC en de daarop gebaseerde nadere voorschriften.
2. Hier geldt geen eis ten aanzien van stemrechten en beleidsbepalers!

Toelichting

Indien binnen een accountantspraktijk een wettelijke controleopdracht wordt verricht is de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), die met ingang van 1 oktober 2006 in werking is getreden, van toepassing. Om de wettelijke controleopdracht te mogen verrichten dient door de accountantspraktijk op grond van deze wet, een vergunning bij de AFM aangevraagd te worden.

Als voorwaarde om in aanmerking te kunnen komen voor een vergunning wordt door de AFM (zie paragraaf 2.1 van de vergunningwijzer, zie www.afm.nl) gesteld dat de organisatie die de vergunning aanvraagt zelfstandig in het maatschappelijk verkeer als organisatorisch verband moet kunnen optreden. Een zelfstandig optredend organisatorisch verband heeft in het algemeen de volgende drie kenmerken, aldus de vergunningwijzer:

1. de organisatie voert een eigen naam;
2. de organisatie kan zelf overeenkomsten aangaan;
3. en de organisatie kan beschikken over een aan haar gebonden vermogen.

In de Wta is in artikel 16 bepaald dat de meerderheid van de beleidsbepalers van een accountantsorganisatie dient te bestaan uit AA's met certificeringsbevoegdheid, dan wel RA's. Wie worden aangemerkt als beleidsbepalers wordt aangegeven in hoofdstuk 3 van de vergunningwijzer van de AFM. Aan (mede)beleidsbepalers worden in de Wta eisen gesteld.

Daarnaast dient volgens artikel 15 van de Verordening op de accountantsorganisaties (VAO) de meerderheid van de stemrechten in de accountantsorganisatie middellijk dan wel onmiddellijk in het bezit te zijn van AA's met certificeringsbevoegdheid dan wel RA's.

Het begrip meerderheid van de stemrechten heeft betrekking op het hoogste beslissingsbevoegde orgaan van de accountantsorganisatie. Stemrechten kunnen ook middellijk worden gehouden, bijvoorbeeld via een andere rechtspersoon. De praktijk laat zien dat er ter zake meerdere juridische structuren worden toegepast. Echter, iedere structuur zal er toe moeten leiden dat de meerderheid van de stemrechten in het hoogste beslissingsbevoegde orgaan van de accountantsorganisatie uiteindelijk middellijk of onmiddellijk berust bij AA's met aantekening of RA's. Bij certificering van de aandelen moet de meerderheid van de stemrechten in het administratiekantoor dat de aandelen in de accountantsorganisatie houdt, in handen zijn van bedoelde AA's of RA's. Uitdrukkelijk zij gesteld dat uitsluitend eisen worden gesteld ten aanzien van de zeggenschap in een accountantsorganisatie en dus niet ten aanzien van de eigendomsrechten.

In artikel B1-291.1 van de Verordening gedragscode (VGC) is bepaald dat de openbaar accountant die verbonden is aan of werkzaam is bij een accountantskantoor dat voor een cliënt een *assuranceopdracht* uitvoert, erop toeziet dat de meerderheid van de personen die het dagelijks beleid van het accountantskantoor bepalen bestaat uit AA's met aantekening of RA's. Indien een accountantskantoor twee dagelijks beleidsbepalers heeft ziet de openbaar accountant erop toe dat ten minste één van deze beleidsbepalers een AA of RA is. In artikel B1-291.2 is opgenomen dat de openbaar accountant die het dagelijks beleid van een accountantskantoor bepaalt ervoor zorgdraagt dat het accountantskantoor een beleid voert dat niet strijdig is met het bepaalde in de VGC en voldoet aan Nadere voorschriften aangaande het bepaalde in dit artikel.

Indien de openbaar accountant werkzaam is bij of verbonden is aan een accountantskantoor dat een aan *assurance verwante opdracht* voor cliënt uitvoert, hoeft deze niet te voldoen aan het bepaalde in artikel B1-291.1. Hij dient er in dat geval echter wel, ingevolge artikel B1-291.3, op toe te zien dat het accountantskantoor voldoet aan het bepaalde in artikel B1-291.2 en de daar bedoelde Nadere voorschriften.

In artikel 35 van de Nadere voorschriften houdende regels voor accountantskantoren (ten aanzien van assuranceopdrachten) is opgenomen dat de meerderheid van de stemrechten in een accountantskantoor middellijk of onmiddellijk in het bezit is van AA's of RA's. Dit geldt alleen ter zake van de door of namens dit accountantskantoor uitgevoerde *assurance-opdrachten*.

Bijlage 16. Procedure “Oordeelsvorming door toetsers” (artikel 10 VPPT)

1. Doel van de toetsing

Zowel de cliënt (als directe afnemer van de accountantsdiensten) als het maatschappelijk verkeer moet kunnen (blijven) vertrouwen op (de kwaliteit van) de dienstverlening door Accountants-Administratieconsulenten. Om dit vertrouwen verder te verstevigen (en daar waar nodig een bijdrage te leveren aan de verdere uitbouw van de kwaliteitsbevorderende maatregelen in kantoren van Accountants-Administratieconsulenten) heeft de NOvAA met ingang van 1 januari 2003 een systeem van periodieke preventieve toetsingen ingevoerd. Kenmerkend voor dit systeem van periodieke preventieve toetsing is, dat de uitvoering daarvan is ondergebracht bij de Raad van Toezicht Beroepsuitoefening Accountants-Administratieconsulenten. De Raad, die in meerderheid uit niet-accountants bestaat, heeft bij verordening een tweetal taken gekregen:

- a. het beoordelen van het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing bij AA-organisaties of -kantoren;
- b. het aan de tuchtrechter voorleggen van geconstateerde overtredingen van regelgeving, zoals onder andere neergelegd in de Verordeningen en Nadere Voorschriften.

Het beoordelen van het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing bij AA-accountantspraktijken heeft een sterk preventief karakter. Indien de standaardwerkwijze binnen een AA-praktijk namelijk voldoet aan de daaraan te stellen eisen, is de kans op een ontoereikende dienstverlening (en dus ook de kans op een schending van het vertrouwen dat het maatschappelijk verkeer in accountants heeft) relatief gering. Mocht de Raad tijdens zijn werkzaamheden een overtreding van de Verordeningen en Nadere Voorschriften constateren, dan zal hij (juist vanwege het belang van het maatschappelijk vertrouwen in het accountantsberoep), als repressieve maatregel, die overtreding ter beoordeling voorleggen aan de tuchtrechter, tenzij de accountantspraktijk binnen een door de Raad gestelde termijn de situatie in overeenstemming met de regelgeving heeft gebracht (doorgaans uiterlijk binnen drie of zes maanden al naar gelang de ernst van het geval binnen de redelijkheid en billijkheid).

2. Waarborgen in de toetsing

Gelet op de grote hoeveelheid accountantspraktijken die aan toetsing moet worden onderworpen, kan de Raad deze werkzaamheden niet geheel zelfstandig uitvoeren. De Raad maakt daarom dankbaar gebruik van de diensten van AA's die zich voor het verrichten van toetsingen beschikbaar hebben gesteld. Tijdens die toetsingen krijgen de toetsers een grote hoeveelheid gegevens overgelegd. Zo krijgen zij op basis van de oriënterende vragenlijst (die door het te toetsen kantoor reeds voorafgaande aan de toetsing ingevuld aan de toetsers ter beschikking wordt gesteld) al een indruk van de algemene kenmerken van de te toetsen accountantspraktijk. Op grond van de waarnemingen tijdens de feitelijke toetsing (aan de hand van de overgelegde dossiers en de overige waarnemingen ter plekke) wordt dit beeld verder genuanceerd. Het is aan de toetsers om op basis van die veelheid aan feiten en indrukken tot een oordeel te komen omtrent het door de getoetste accountantspraktijk (en de daar werkzame Accountants-Administratieconsulenten) gehanteerde stelsel van kwaliteitsbeheersing. Dit oordeel dient zo veel mogelijk geobjectiveerd tot stand te komen. Hoewel de vakkundige oordeelsvorming van de toetsers een belangrijke rol zal spelen bij de uiteindelijke standpuntbepaling, zijn er in de gehele toetsing de nodige waarborgen ingebouwd om tot een zo objectief mogelijke uitkomst te komen:

- Er zijn duidelijk aanwijsbare normen. Te denken valt hierbij bijvoorbeeld aan de door de nationale wetgever opgestelde wet- en regelgeving (zoals de Wta, de Wet AA, titel 9 BW2, het Besluit Modellen Jaarrekening), de Verordening Gedragscode, de Verordening Accountantsorganisatie (VAO) en de Nadere Voorschriften (NVAK-assurance, NVCOS, NVO en NVPE) en de jurisprudentie daaromtrent, alsmede de vaktechnische geschriften van de NOvAA (waaronder Leidraden en Bestuursaanbevelingen).

- Het toetsingsteam bestaat altijd uit ten minste twee personen. Deze twee personen dienen bij de afsluiting van de toetsing tot een eensluidend standpunt te komen ten aanzien van het stelsel van kwaliteitsbeheersing binnen het getoetste kantoor.
- Toetsers dienen, alvorens zij een toetsing mogen uitvoeren, een cursus te hebben gevolgd waarin de achtergronden van en werkwijze tijdens de toetsing nader worden uiteengezet.
- Indien een getoetste het niet eens is met het standpunt van de toetsers, kan dit kenbaar worden gemaakt aan de Raad van Toezicht. Het is uiteindelijk de Raad die beslist of het stelsel van kwaliteitsbeheersing (al dan niet) voldoet aan de daarvoor geldende normen.

Ondanks deze in de procedure opgenomen waarborgen zullen toetsers toch geconfronteerd kunnen worden met situaties waarbij voor hen de vraag rijst of er in voldoende mate wordt voldaan aan de gestelde eisen. In het navolgende zal worden getracht hen ook voor die situaties een handreiking te bieden. Nadat is ingegaan op de gevolgen van geconstateerde overtreding van gedragsregels, zal het onderzoek naar het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing aan de orde komen.

3. Gedragsregels en Beroepsregels

Het beroep van AA-Accountant is gebaseerd op het vertrouwen van het maatschappelijk verkeer dat de dienstverlening geschiedt met inachtneming van een aantal als wezenlijk beschouwde kwaliteitsnormen. Deze kwaliteitsnormen, die te beschouwen zijn als de fundamentele van het accountantsberoep, zijn vastgelegd in de Verordening Gedragscode (VGC). In de code zijn vijf fundamentele beginselen over het gedrag van de accountant opgenomen:

- Integriteit;
- Objectiviteit;
- Deskundigheid en zorgvuldigheid;
- Geheimhouding;
- Professioneel gedrag.

Tot en met 2006 konden deze vijf fundamentele beginselen worden gevonden in onder andere de artikelen 5, 9, 10 en 24 van de Gedrags- en Beroepsregels AA (GBAA).

Een AA-Accountant dient zijn gedragingen niet alleen af te stemmen op deze voor de beeldvorming van het beroep zeer essentiële beginselen (de 'gedragsregels'). Daarnaast is er (in de vorm van verordeningen, nadere voorschriften, bestuursaanbevelingen en leidraden) een groot aantal andere bepalingen waarmee hij heeft rekening te houden ('de beroepsregels'). Ook overtreding van de beroepsregels kan uiteindelijk leiden tot een aantasting van het maatschappelijk vertrouwen in de dienstverlening van AA's. Het is om deze reden dat de Raad van Toezicht bij verordening⁴ beoordeelt of tijdens de toetsingen geconstateerde feiten en omstandigheden die grond kunnen opleveren voor het opleggen van een tuchtrechtmaatregel (althans voor gegrondverklaring van de klacht) aan de tuchtrechter ter beoordeling voorgelegd kunnen worden. Zowel procedures met betrekking tot mislagen in de uitoefening van het beroep begaan als zaken met betrekking tot inbreuken op verordeningen van de NOvAA en aantasting van (een) van de vijf fundamentele beginselen van de VGC kunnen bij de tuchtrechter aanhangig worden gemaakt. Het zijn naar de mening van de Raad echter met name de overtredingen van deze gedragsregels die voor het maatschappelijk verkeer als cruciaal moeten worden beschouwd voor het directe vertrouwen in de dienstverlening door AA's.

⁴ Zie artikel 9 van de Verordening op de Raad van Toezicht.

Hoewel het uiteindelijke oordeel over de vraag of sprake is van een schending van een gedragsregel aan de tuchtrechter is, mag van de toetsers in redelijkheid worden verwacht dat zij (als accountant) in staat zijn om te beoordelen of een dergelijke regel op dit punt is overtreden. Is een toetser van mening dat sprake is van een overtreding, dan dient hij (op een speciaal daartoe bestemd formulier) een zo duidelijk mogelijke vastlegging te maken van de geconstateerde feiten en omstandigheden. Op basis van deze vastlegging zal de Raad immers, nadat hij zich met het standpunt van de toetser(s) heeft verenigd, zijn klacht voor de tuchtrechter moeten onderbouwen.

Constaateert een toetser een overtreding van een gedrags- of beroepsregel, dan heeft dit niet alleen tuchtrechtelijke gevolgen voor de betrokken AA('s). Het zal ook gevolgen kunnen hebben voor het uiteindelijke oordeel over het door het AA-kantoor toegepaste systeem van kwaliteitsbeheersing. Om over dit laatste aspect een uitspraak te kunnen doen, zal de toetser echter eerst nader onderzoek dienen in te stellen naar de omstandigheden waaronder de desbetreffende handelingen hebben plaatsgevonden respectievelijk hebben kunnen plaatsvinden en de maatregelen die naar aanleiding van deze overtreding binnen de accountantspraktijk zijn getroffen om herhaling te voorkomen. Met name de wijze waarop de accountantspraktijk is omgegaan met de constatering van de overtreding zal van grote invloed zijn op de vraag of het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing op dit punt (nog) toereikend is.

4. Intern stelsel van kwaliteitsbeheersing

Om zich een oordeel te vormen over het bij een te toetsen accountantspraktijk aanwezige stelsel van kwaliteitsbeheersing, zal een toetser zich een oordeel dienen te vormen over de opzet, het bestaan en de werking van dat stelsel. Om tot een gefundeerde uitspraak te kunnen komen, beschikt de toetser over een tweetal instrumenten:

- a. een oriënterende vragenlijst (die voorafgaande aan de daadwerkelijke toetsing door het te toetsen kantoor wordt ingevuld en aan de toetsers ter beschikking wordt gesteld);
- b. een toetsingsprogramma (aan de hand waarvan kan worden beoordeeld of een geselecteerde opdracht is uitgevoerd conform de voor die opdracht geldende beroepsisen).

ad a. oriënterende vragenlijst

De oriënterende vragenlijst is met name bedoeld om voorafgaande aan de toetsing reeds een beeld te krijgen van de werkwijze van de te toetsen accountantspraktijk. De oriënterende vragenlijst, die met name bedoeld is om de efficiency van de toetsing te vergroten, gaat in op de volgende (merendeels aan de Verordening Gedragscode en Leidraad 11 van de NOvAA ontleende) aspecten:

0. Algemeen
1. Fundamentele beginselen
2. Vaardigheden en bekwaamheden personeel
3. Acceptatie en continuering van opdrachten
4. Planning van de werkzaamheden
5. Uitvoering van de werkzaamheden
6. Inschakelen van deskundigen
7. Documentatie van de werkzaamheden

Hoewel de oriënterende vragenlijst primair is bedoeld om inzicht te krijgen in de werkwijze van de desbetreffende accountantspraktijk, komen de aspecten 0 tot en met 2 in de toetsingsprogramma's beperkt aan de orde. De oordeelsvorming over (opzet, bestaan en werking) van deze aspecten zal dus voornamelijk geschieden aan de hand van de oriënterende vragenlijst. Een toetser kan zich daarbij ten aanzien van deze aspecten uit de oriënterende vragenlijst in het algemeen niet beperken tot het beoordelen van de opzet van dit onderdeel van het stelsel van kwaliteitsbeheersing. Om inzicht in de kwaliteit van het stelsel te verkrijgen zal (naast de opzet en het bestaan) in het algemeen ook de werking moeten worden onderzocht. Dit houdt in dat een toetser (voor een gefundeerd oordeel over de fundamentele beginselen en de vaardigheden en bekwaamheden van personeel) vermeende zwakheden in het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing doorgaans ook zelf zal willen vaststellen. Hiertoe kan hij toelichting vragen aan de verantwoordelijke accountants of de situatie ter plekke in ogenschouw nemen.

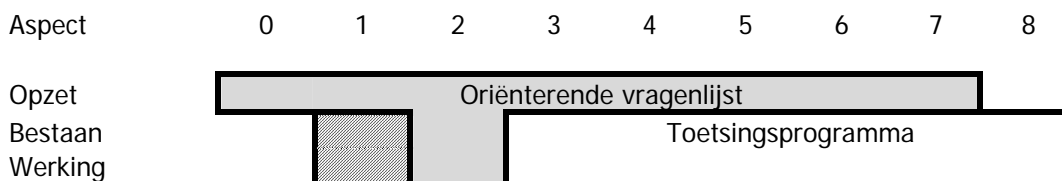
Ten aanzien aspecten 3 tot en met 7 en in beperkte mate aspect 1 (fundamentele beginselen) uit de oriënterende vragenlijst geldt dat deze ook in de toetsingsprogramma's aan de orde komen. Aangezien deze onderdelen uit de oriënterende vragenlijst uitsluitend een inventariserend karakter hebben en met name bedoeld zijn om de efficiency van de toetsing te vergroten, kan op grond van de verkregen informatie voor deze onderdelen nog geen oordeel omtrent de kwaliteit van het stelsel van kwaliteitsbeheersing worden gevormd. De toetsing van werking van het stelsel van kwaliteitsbeheersing geschiedt immers met behulp van de toetsingsprogramma's.

ad b. toetsingsprogramma's

Kenmerkend voor de toetsingsprogramma's is, dat de toetser deze gebruikt om voor een door hem geselecteerde opdracht na te gaan of is gewerkt conform de daarvoor binnen het beroep gestelde eisen. Daarmee houdt een toetsingsprogramma altijd een toetsing van de werking van een stelsel van kwaliteitsbeheersing in. Bevindingen die voortvloeien uit het toepassen van een toetsingsprogramma zijn belangrijke steunpunten voor het uiteindelijke oordeel over een intern stelsel van kwaliteitsbeheersing. Deze bevindingen geven immers, met betrekking tot de hiervoor genoemde aspecten 3 tot en met 7 (en deels aspect 1), inzicht in de feitelijke uitkomsten van dit stelsel van kwaliteitsbeheersing.

5. De oordeelsvorming

Een toetser baseert zich bij zijn oordeelsvorming op de uitkomsten van zijn waarnemingen uit de oriënterende vragenlijst (voor wat betreft de hiervoor genoemde aspecten 1 en 2) en de toetsingsprogramma's (voor wat betreft de aspecten 3 tot en met 8 en beperkt aspect 1). Schematisch kan dit als volgt worden weergegeven.

Niet alle in de oriënterende vragenlijst en de toetsingsprogramma's weergegeven aandachtspunten zijn van een gelijk gewicht. Ook het niet voldoen aan een dergelijk aandachtspunt zal derhalve niet voor alle aandachtspunten gelijk dienen te worden gewogen. Zo zijn er naar de mening van de Raad aandachtspunten die (als daar niet aan wordt voldaan, ook niet in combinatie andere soortgelijke aandachtspunten), nimmer tot de constatering kunnen leiden dat het stelsel van kwaliteitsbeheersing niet voldoet. Deze aandachtspunten, die feitelijk als 'licht' zouden kunnen worden aangemerkt, zijn in de diverse documenten aangeduid met '[L]'. Een stelsel van kwaliteitsbeheersing dat uitsluitend 'lichte' tekortkomingen kent, zal door de Raad niet als onvoldoende worden gekwalificeerd.

Naast een aantal 'lichte' aandachtspunten, kan ook een aantal 'zware' aandachtspunten worden onderscheiden. Kenmerkend voor een dergelijk zwaarwichtig aandachtspunt, is dat het (bij overtreding) gaat om een ernstige schending van het voor het AA-beroep geldend normenkader. Eén in een toetsingsprogramma geconstateerde zware 'overtreding' zal evenwel nog niet tot het oordeel kunnen leiden dat het stelsel van interne kwaliteitsbeheersing niet voldoet aan de daaraan te stellen eisen. Doet zich evenwel nog een andersoortige schending van een zwaarwichtig aangemerkte norm voor, of is er daarnaast een groot aantal als 'licht' dan wel een aantal zonder een specifiek gewicht aangemerkte schendingen ('[] = medium') geconstateerd, dan kan dit (afhankelijk van de geconstateerde tekortkomingen) in situaties wel degelijk tot het oordeel leiden dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing niet voldoet.

Voor die aandachtspunten die in de vragenlijst en toetsingsprogramma's niet zijn voorzien van een zwaarteaanduiding, geldt dat dit gewicht in belangrijke mate wordt bepaald door de specifieke situatie en dat de uiteindelijke weging wordt overgelaten aan het vakkundige oordeel van de toetser.

Toetsers die vaststellen dat wordt afgeweken van hetgeen in de beroepsuitoefening als algemeen aanvaarde norm wordt beschouwd, zullen tevens moeten nagaan onder welke omstandigheden de desbetreffende afwijking tot stand is gekomen. Daarbij zal het met name gaan om de vraag in hoeverre de geconstateerde afwijking incidenteel ('een toevallige fout') dan wel structureel van aard is ('een tekortschieten van het systeem van kwaliteitsbeheersing als geheel'). Ook de aard van de opdracht (samenstellings-, beoordelings- of controleopdracht) zal van invloed zijn op het gewicht dat aan de geconstateerde afwijking moet worden toegekend. Aangezien er bij controleopdrachten (assurance/andere assurance) doorgaans sprake zal zijn van een grote(re), niet duidelijk afgebakende groep van gebruikers die voor het nemen van beslissingen in belangrijke mate (mede) steunt op de verklaring van de accountant, zal de Raad overtredingen van de beroepsnormen ten aanzien van dit type opdracht zwaarder wegen dan soortgelijke schending bij (bijvoorbeeld) samenstellingsopdrachten.

Een enkele, incidentele afwijking zal over het algemeen geen negatieve invloed hoeven hebben op het uiteindelijke oordeel omtrent de kwaliteit van de dienstverlening. Het stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet dan derhalve aan de daaraan te stellen eisen. Naarmate het aantal en het gewicht van de afwijkingen toeneemt en/of meer structureel van aard is, en ook de groep van potentiële gebruikers alsmede het met de opdracht beoogde niveau van zekerheid toeneemt, zal het uiteindelijke advies van de toetsers aan de Raad zich meer moeten gaan begeven in de richting van het oordeel "voldoet niet". Mochten de toetsers uiteindelijk concluderen dat aan de Raad moet worden geadviseerd het oordeel "voldoet niet" uit te spreken, dan dienen de toetsers concrete aanwijzingen aan het getoetste kantoor te geven ter verbetering van het bestaande interne stelsel van kwaliteitsbeheersing.

6. Overleg met collega's

Hoewel is getracht in deze bijlage over de procedure "oordeelsvorming door toetsers" handreikingen te geven om tot een uniforme werkwijze voor toetsers te komen, kunnen zich in de praktijk situaties voordoen waarop in deze bijlage niet is ingegaan. De accountancypraktijk blijkt vaak meer facetten in zich te bergen dan vooraf kan worden bedacht. Om in dit soort situaties de toetsers ook ondersteuning te kunnen bieden, kan te allen tijde contact worden opgenomen met de Helpdesk Toetsingen. De Helpdeskmedewerker, werkzaam bij het secretariaat van de Raad van Toezicht, kan de toetser die tijdens of na afloop van een toetsing wilt "klankborden", eveneens met een meer ervaren toetser dan wel met een vaktechnisch medewerker van de NOvAA, in contact brengen.

7. Documentatie

De toetsers vormen voor de Raad een zeer belangrijke schakel in de toetsingsketen: zij zijn het immers die ter plekke de waarnemingen doen en zij komen met een voorstel voor een oordeel over het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing van de getoetste accountantspraktijk. Het is aan de Raad van Toezicht om, op basis van de door de toetsers aangeleverde documentatie, tot een definitief oordeel te komen. Een dergelijk oordeel kan echter uitsluitend dan gefundeerd worden geveld, indien de bouwstenen daarvan door de toetsers worden aangeleverd en onderbouwd. Een goede vastlegging van gedane constatering is derhalve van groot belang voor de besluitvorming door de Raad. Toetsers wordt derhalve verzocht de in het kader van de toetsing gebruikte documenten steeds zorgvuldig en zo volledig mogelijk in te vullen. Dit geldt niet alleen voor de recapitulatie maar met name ook voor het verslag van de eindbespreking. Dit verslag is in beginsel vormvrij. Essentieel voor dit verslag is, dat de reactie van de getoetste accountantspraktijk op de door de toetsers naar voren gebrachte op- en aanmerkingen op heldere wijze wordt vastgelegd. Voor de Raad kan deze reactie in situaties die achtergrondinformatie of die aanknopingspunten verschaffen die de het mogelijk maakt om de samenhang tussen de gedane waarnemingen te doorgronden en derhalve een afgewogen oordeelsvorming mogelijk te maken.

Bijlage 17. Formulier "Recapitulatie"

RECAPITULATIE	
0. Gegevens toetsing	PPT/HT-nummer:
Naam kantoor	
Adres kantoor	
Woonplaats kantoor	
AA's wiens werk is getoetst	
Datum (her)toetsing	
Namen toetsers	
1. Fundamentele beginselen (zie OV1/TP1)¹⁾	
Bevindingen	
Aanbevelingen	
Aanwijzingen	
2. Vaardigheden en bekwaamheden personeel (zie OV2)	
Bevindingen	
Aanbevelingen	
Aanwijzingen	
3. Acceptatie en continuering van opdrachten (zie OV3/TP2)	
Bevindingen	
Aanbevelingen	
Aanwijzingen	
4. Planning van de werkzaamheden (zie OV4/TP3)	
Bevindingen	
Aanbevelingen	
Aanwijzingen	
5. Uitvoering van de werkzaamheden (zie OV5/TP4)	
Bevindingen	
Aanbevelingen	
Aanwijzingen	
6. Inschakelen van deskundigen (zie OV6/TP5)	
Bevindingen	
Aanbevelingen	
Aanwijzingen	
7. Documentatie van de werkzaamheden (zie OV7/TP6)	
Bevindingen	
Aanbevelingen	
Aanwijzingen	
8. Rapportering (zie TP7)	
Bevindingen	
Aanbevelingen	
Aanwijzingen	

RECAPITULATIE		
Voorgesteld oordeel	Voldoet	Voldoet niet
VOOR DE ONDERDELEN:		
1. Fundamentele beginselen²⁾		
☐ Andere Assurance Opdrachten:	☐ Aan Assurance Verwante Opdrachten:	
a. Onafhankelijkheid (OV vraag 1.4 t/m 1.10)	a. Objectiviteit (OV vraag 1.4 t/m 1.12)	☐ ☐
b. Bestuurlijk (OV vraag 1.11 t/m 1.13)		☐ ☐
c. Geheimhouding (OV vraag 1.20 t/m 1.22)	b. Geheimhouding (OV vraag 1.13 t/m 1.15)	☐ ☐
d. Deskundigheid en zorgvuldigheid (OV vraag 1.23 t/m 1.25)	c. Deskundigheid en zorgvuldigheid (OV vraag 1.16 t/m 1.18)	☐ ☐
e. Stelsel van kwaliteitsbeheersing (OV 1.26 t/m 1.34)	d. Stelsel van kwaliteitsbeheersing (OV 1.19 t/m 1.24)	☐ ☐
f. Kwaliteitsbeoordeling (OV 1.35 t/m 1.38)		☐ ☐
g. Naleving van het stelsel van kwaliteitsbeheersing (OV 1.39 t/m 1.43)		☐ ☐
h. Integere bedrijfsvoering (OV 1.44 t/m 1.49)		☐ ☐
i. Overig		☐ ☐
2. Vaardigheden en bekwaamheden personeel		☐ ☐
3. Acceptatie en continuering van opdrachten		☐ ☐
4. Planning van de werkzaamheden		☐ ☐
5. Uitvoering van de werkzaamheden		☐ ☐
6. Inschakelen van deskundigen		☐ ☐
7. Documentatie van de werkzaamheden		☐ ☐
8. Rapportering		☐ ☐
VOORSTEL EINDOORDEEL³⁾		☐ ☐
Toelichting op dit voorstel⁴⁾		

¹⁾ De getallen verwijzen naar de overeenkomstige hoofdstukken uit de Oriënterende Vragenlijst (OV) en de Toetsingsprogramma's (TP).

²⁾ Omdat enkele aspecten van de fundamentele beginselen (beroepseisen) tot het fundament van het accountantsberoep worden gerekend, worden zij door de Raad afzonderlijk in de oordeelsvorming betrokken.

³⁾ De toetsers doen, op grond van de werkzaamheden die zij hebben verricht, aan de Raad een voorstel voor een eindoordeel. Het is de Raad die het eindoordeel vaststelt. De Raad kan daarbij besluiten om, in een specifieke situatie, af te wijken van het door de toetsers gedane voorstel.

⁴⁾ Er dient uitsluitend een toelichting te worden verstrekt indien dit dient ter motivering van een ander oordeel dan op grond van de procedure "Oordeelsvorming door toetsers" zou mogen worden verwacht.

Ingevuld te op

Naam toetser: Naam toetser:

Handtekening toetser: Handtekening toetser:

Bijlage 18. Formulier "Besprekingsverslag"

FORMULIER 'BESPREKINGSVERSLAG'	
Algemeen	
PPT/HT-nummer:	[]
Bespreking gehouden d.d.:	
Ten kantore van:	[]
Gesprekspartners:	
Eerste/tweede toetsing of hertoetsing	
Opmerking van toetsers:	Reactie van getoetst kantoor:
1. Fundamentele beginselen	
2. Vaardigheden en bekwaamheden personeel	
3. Acceptatie en continuering van opdrachten	
4. Planning van de werkzaamheden	
5. Uitvoering van de werkzaamheden	
6. Inschakelen van deskundigen	
7. Documentatie van de werkzaamheden	
8. Rapportering	
9. Overig	
Ondertekening:	
Toetser 1	Toetser 2
Naam:	Naam:
Handtekening:	Handtekening:

Bijlage 19. Formulier "Klachtwaardig handelen"

Naam accountantspraktijk	[]
PPT-nummer	[]
1	Welke aanbevelingen en/of aanwijzingen met betrekking tot onderdeel 'Fundamentele beginselen' van de Recapitulatie zijn naar aanleiding van de bevindingen van het toetsingsteam tijdens de eerste toetsing gedaan?
2	Welke accountant was ten tijde van deze eerste toetsing verantwoordelijk voor de handelingen waar de aanbevelingen betrekking op hebben gehad? Welke accountant was hiervoor mede verantwoordelijk?
3	Wanneer zijn deze handelingen begaan?
4	Wat heeft de accountantspraktijk na de toetsing ondernomen om de overtredingen in kwestie op te heffen?
5	Wat is de actuele stand van zaken met betrekking tot het klachtwaardig handelen?
6	Op grond van welke argumenten denkt u dat de betrokken accountant(s) in een tuchtrechtprocedure voor voornoemde feiten en omstandigheden veroordeeld zou(den) kunnen worden?
7	Zijn er nog andere feiten en omstandigheden die u wenst te vermelden?
	Datum:
	Naam toetser:
	Handtekening toetser:

Bijlage 20. Voorbeeld eindoordeel Raad

EINDOORDEEL van de RAAD als bedoeld in artikel 11 lid 2 van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing betreffende de kwaliteit van het door accountantspraktijk (...) te (...) gehanteerde interne stelsel van kwaliteitsbeheersing.

DE FEITEN:

De Raad heeft kennis genomen van het verslag van het toetsingsteam met betrekking tot de op onder PPT-nummer (...) gehouden toetsing van accountantspraktijk (...) te (...), inhoudende de waarnemingen van het toetsingsteam met een gemotiveerd voorstel voor een oordeel als bedoeld in artikel 11 lid 4 van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing.

Het toetsingsverslag is op (...) aan de accountantspraktijk toegezonden met het verzoek om desgewenst schriftelijk commentaar te leveren. Dit commentaar is op (...) door de Raad ontvangen en vervolgens ter kennis van het toetsingsteam gebracht.

Aan het toetsingsteam is de vraag voorgelegd of het commentaar van de accountantspraktijk het team aanleiding geeft om de in het verslag voorkomende bevindingen of het hiervoor genoemde voorstel te wijzigen.

Het toetsingsteam heeft bij schrijven van (...) gemotiveerd aan de Raad medegedeeld geen aanleiding tot wijziging te zien.

Een afschrift van het commentaar van de accountantspraktijk, van de reactie hierop van het toetsingsteam alsmede van de recapitulatie uit het toetsingsverslag en van de toelichting op de doelstellingen van de toetsing, is bij deze beslissing gevoegd.

DE BEOORDELING:

Voorzover het toetsingsteam de door de accountantspraktijk in zijn commentaar gestelde opmerkingen niet uitdrukkelijk bij de heroverweging van het gedane voorstel en de feitelijke grondslag daarvan heeft betrokken, overweegt de Raad dat het team zulks heeft kunnen nalaten omdat bedoelde opmerkingen niet vallen binnen het toetsingskader van de Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing.

De Raad is van oordeel dat het toetsingsteam - na heroverweging - op grond van de door het team verzamelde en vastgestelde feiten zoals weergegeven in eerder genoemd toetsingsverslag, mede gelet op de inhoud van het schrijven van het team van (...), bij afweging van alle van belang zijnde feiten en omstandigheden, en in aanmerking genomen de voor de kwaliteit van de beroepsuitoefening van een accountant van belang zijnde wet- en regelgeving, in redelijkheid tot zijn voorstel kon komen, zodat de Raad zich daarmee verenigt en het tot het zijne maakt.

DE BESLISSING:

De RAAD VAN TOEZICHT stelt vast dat het interne stelsel van kwaliteitsbeheersing van de accountantspraktijk (...) te (...) voldoet aan de algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening. De door het toetsingsteam gedane aanbevelingen worden door de Raad overgenomen. De Raad adviseert deze aanbevelingen in het accountantskantoor door te voeren.

Aldus gegeven te 's-Gravenhage en verzonden op (...).

Namens het Bestuur van de Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten conform mandaat, mr. A.J.W.M. Jurgens,
voorzitter.

Bijlage 21. Procedure “Hertoetsing” (artikel 11 en 12 VPPT)

De Raad concludeert op basis van de bevindingen van het toetsingsteam dat het door een accountantspraktijk gehanteerde stelsel van kwaliteitsbeheersing voldoet, dan wel niet voldoet aan de algemeen aanvaarde normen voor de beroepsuitoefening, als bedoeld in artikel 3, lid 1 Verordening op de Periodieke Preventieve Toetsing (VPPT). Wanneer het gevelde eindoordeel ‘voldoet niet’ luidt, dient de accountantspraktijk krachtens artikel 11 lid 5, juncto artikel 12 van de VPPT, binnen een door de Raad vast te stellen periode (van doorgaans twee jaar) aan een hertoetsing te worden onderworpen. De hertoetsing betreft een integrale toetsing.

1. Procedure hertoetsing

Voor de uitvoering van de hertoetsing wordt een toetsingsteam geformeerd dat bestaat uit minimaal twee toetsers die niet betrokken zijn geweest bij de eerste c.q. voorgaande reguliere toetsing van de betreffende accountantspraktijk. Daarbij wordt de onpartijdigheid van de toetsers extra gewaarborgd door het feit dat zij geen inzage krijgen in het *volledige* eerste c.q. voorafgaande reguliere toetsingsdossier.

Voorafgaand aan de hertoetsing worden in beginsel de volgende gegevens door het secretariaat aan het ingezette toetsingsteam verstrekt:

- de expliciete vermelding bij de planning dat het een hertoetsing betreft;
- een door het betreffende kantoor nieuw ingevulde oriënterende vragenlijst (versie geldend in het hertoetsingsjaar);
- het eindoordeel van de Raad betreffende de eerste c.q. voorgaande reguliere toetsing;
- het besprekingsverslag van de eerste c.q. voorgaande reguliere toetsing;
- de (gedeeltelijk geanonimiseerde) recapitulatie van de eerste c.q. voorgaande reguliere toetsing;
- het door de accountantspraktijk ingediende en door de Raad goedgekeurde verbeterplan;
- eventuele correspondentie over “bijzondere” aangelegenheden die voor het toetsingsteam redelijkerwijs van belang kunnen zijn voor een goede uitvoering van de hertoetsing (zoals bijvoorbeeld de beslissing van de Raad op een ingediend bezwaarschrift).

Het toetsingsteam krijgt geen inzage in de toetsingsprogramma's van de eerste c.q. voorgaande reguliere toetsing.

Tijdens een hertoetsing dienen de onderstaande reguliere procedures, binnen het door de Raad vastgestelde standaard tijdspad (zie bijlage 9 van dit Handboek), te worden gevolgd:

- Procedure “selectie van dossiers” (bijlage 12);
- Procedure “toetsing van de vestigingen” (bijlage 13);
- Procedure “oordeelsvorming toetsers” (bijlage 16).

Verder kunnen zowel de standaard toetsingsprogramma's als de standaard recapitulatie en het besprekingsverslag (website Raad www.rvtbaa.nl en bijlage 17) worden gebruikt, met dien verstande dat het opbouwen van een gedegen en volledig onderbouwd hertoetsingsdossier van zeer groot belang is in verband met de mogelijk door de Raad te ondernemen juridische vervolgstappen. Bij een tweede onvoldoende zal de Raad immers het hertoetsingsdossier ter beoordeling aan de Raad van Tucht kunnen voorleggen. Dit betekent dat alle bevindingen en aanbevelingen van het toetsingsteam, al dan niet ondersteund door (kopieën) van bewijsdocumentatie, nauwkeurig (schriftelijk) in de recapitulatie dienen te worden vastgelegd. Daarbij zullen de bevindingen, afhankelijk van de aangetroffen concrete situatie, uitgebreid(er en meer onderbouwd dan bij een reguliere toetsing) moeten worden besproken met de betrokkene(n). Het is dan ook vanzelfsprekend dat de weergave van dit gesprek in het besprekingsverslag eveneens van groot belang is.

2. Schendingen wet- en regelgeving m.b.t. de beroepsuitoefening en/of Gedrags- en Beroepsregels AA's

Bij een hertoetsing dient het toetsingsteam in het bijzonder stil te staan bij eerder geconstateerde schending(en) van wet- en regelgeving. Nagegaan moet worden of de in de eerste c.q. voorgaande reguliere toetsing aangetroffen situatie conform de wet- en regelgeving is aangepast en of de door de toetsers gedane aanbevelingen en eventueel door de Raad gegeven aanwijzingen dienaangaande door het betreffende kantoor zijn opgevolgd. Het toetsingsteam dient zijn bevindingen expliciet in het toetsingsverslag op te nemen. Wanneer tijdens de hertoetsing wordt geconstateerd dat het kantoor (nog steeds) niet voldoet aan de wet- en regelgeving en derhalve klachtwaardig handelt, dan wel dat de toetsers tot een "overall" advies voor een onvoldoende (B-oordeel) zijn gekomen, omdat eerder gedane aanbevelingen niet zijn opgevolgd, dient het toetsingsteam onderstaand formulier in te vullen (te ondertekenen en aan het secretariaat toe te zenden).

3. Overige aandachtspunten

Ten behoeve van een voorspoedig verloop van de hertoetsing wordt het toetsingsteam aanbevolen de volgende bescheiden bij zich te hebben:

- De HRA-Bundel (m.n. deel I);
- het Handboek Toetsingen editie 2007.

Daarnaast is het van belang dat het toetsingsteam zich, bij aanvang van de hertoetsing, kan legitimeren (hetgeen overigens ook voor de reguliere toetsingen geldt).

3. Formulier "hertoetsingen"

INKENNISSTELLING Raad van Toezicht Beroepsuitoefening AA's gronden voor negatief advies voor eindoordeel hertoetsing van dan wel (continuerend) schending wet- en regelgeving:	
Naam accountantpraktijk	[]
Adres praktijk	[]
PPT/HT-nummer	[]
ONDERDELEN RECAPITULATIE:	
1	a. Welke aanbevelingen en/of aanwijzingen met betrekking tot onderdeel 'Beroepseisen c.q. Fundamentele beginselen' van de Recapitulatie zijn naar aanleiding van de bevindingen van het toetsingsteam tijdens de eerste c.q. de voorgaande reguliere toetsing gedaan en niet door de accountantspraktijk opgevolgd? b. Wat is de door de accountantspraktijk aangegeven reden hiervoor?
2	a. Welke aanbevelingen en/of aanwijzingen met betrekking tot onderdeel 'Vaardigheden en bekwaamheden personeel' van de Recapitulatie zijn naar aanleiding van de bevindingen van het toetsingsteam tijdens de eerste c.q. de voorgaande reguliere toetsing gedaan en niet door de accountantspraktijk opgevolgd? b. Wat is de door de accountantspraktijk aangegeven reden hiervoor?
3	a. Welke aanbevelingen en/of aanwijzingen met betrekking tot onderdeel 'Acceptatie en continuerend opdrachten' van de Recapitulatie zijn naar aanleiding van de bevindingen van het toetsingsteam tijdens de eerste c.q. de voorgaande reguliere toetsing gedaan en niet door de accountantspraktijk opgevolgd? b. Wat is de door de accountantspraktijk aangegeven reden hiervoor?

4	a. Welke aanbevelingen en/of aanwijzingen met betrekking tot onderdeel ' Planning van de werkzaamheden ' van de Recapitulatie zijn naar aanleiding van de bevindingen van het toetsingsteam tijdens de eerste c.q. de voorgaande reguliere toetsing gedaan en niet door de accountantspraktijk opgevolgd? b. Wat is de door de accountantspraktijk aangegeven reden hiervoor?
5	a. Welke aanbevelingen en/of aanwijzingen met betrekking tot onderdeel ' Uitvoering van de werkzaamheden ' van de Recapitulatie zijn naar aanleiding van de bevindingen van het toetsingsteam tijdens de eerste c.q. de voorgaande reguliere toetsing gedaan en niet door de accountantspraktijk opgevolgd? b. Wat is de door de accountantspraktijk aangegeven reden hiervoor?
6	a. Welke aanbevelingen en/of aanwijzingen met betrekking tot onderdeel ' Inschakelen van deskundigen ' van de Recapitulatie zijn naar aanleiding van de bevindingen van het toetsingsteam tijdens de eerste c.q. de voorgaande reguliere toetsing gedaan en niet door de accountantspraktijk opgevolgd? b. Wat is de door de accountantspraktijk aangegeven reden hiervoor?
7	a. Welke aanbevelingen en/of aanwijzingen met betrekking tot onderdeel ' Documentatie van de werkzaamheden ' van de Recapitulatie zijn naar aanleiding van de bevindingen van het toetsingsteam tijdens de eerste c.q. de voorgaande reguliere toetsing gedaan en niet door de accountantspraktijk opgevolgd? b. Wat is de door de accountantspraktijk aangegeven reden hiervoor?
8	a. Welke aanbevelingen en/of aanwijzingen met betrekking tot onderdeel ' Rapportering ' van de Recapitulatie zijn naar aanleiding van de bevindingen van het toetsingsteam tijdens de eerste c.q. de voorgaande reguliere toetsing gedaan en niet door de accountantspraktijk opgevolgd? b. Wat is de door de accountantspraktijk aangegeven reden hiervoor?
9	Welke accountant/accountants is/zijn of was/waren (mede) verantwoordelijk voor de handelingen waar de aanbevelingen betrekking op hadden?
10	Welke accountant/accountants is/zijn of was/waren (mede) verantwoordelijk voor de opvolging van de aanbevelingen van de eerder gedane aanbevelingen?
VERORDENING GEDRAGSCODE, ANDERE NADERE VOORSCHRIFTEN EN/OF OVERIGE (WETTELIJKE) VOORSCHRIFTEN:	
11	Met welk artikel uit de Verordening gedragscode of andere Nadere Voorschriften, dan wel met welke bepaling uit enig ander (wettelijk) voorschrift met betrekking tot de beroepsuitoefening is het klachtwaardig handelen in strijd?
12	Welke accountant/accountants heeft/hebben de klachtwaardige handelingen verricht?
13	Welke accountant/accountants was/waren (mede) verantwoordelijk voor het geconstateerde klachtwaardig handelen?
14	Betreft het klachtwaardig handelen een incident of een structureel feit? (Gaarne beschrijven, zo mogelijk aangeven wat het kantoor wel/niet heeft gedaan, zie ook vraag 17).
15	Wanneer is klachtwaardig gehandeld?

16	Wat zijn de feiten en de omstandigheden met betrekking tot het klachtwaardig handelen?
Indien de schending bij de eerste c.q. voorgaande reguliere toetsing al is geconstateerd, gaarne de volgende vragen beantwoorden:	
17	<p>a. Wat heeft de accountantspraktijk na de toetsing ondernomen om het klachtwaardig handelen op te heffen? <u>Indien niets is ondernomen:</u></p> <p>b. Waarom heeft de praktijk niets ondernomen? <u>Indien actie is ondernomen:</u></p> <p>c. Waarom wordt er thans nog klachtwaardig gehandeld?</p>
ALGEMEEN	
18	Op grond van welke argumenten denkt het toetsingsteam dat de betrokken accountant(s) in een tuchtrechtprocedure voor voornoemde feiten en omstandigheden veroordeeld zou(den) kunnen worden?
19	Zijn er nog andere feiten en omstandigheden die het toetsingsteam wenst te vermelden?
	Datum:
	Naam toetser 1:
	Handtekening toetser:
	Datum:
	Naam toetser 2:
	Handtekening toetser:

Bijlage 22. Instructie omgang met strafbare feiten

Op grond van artikel 2 van de Verordening op de RvT is de taak van de Raad het houden van toezicht op de beroepsuitoefening door AA's. Binnen dat kader kan de Raad zelf invulling geven aan deze taak en de daarbij te hanteren werkwijzen, waaronder het omgaan met de tijdens de toetsing geconstateerde strafbare feiten.

In de Verordening op de RvT is aan de Raad niet expliciet de taak opgedragen om van strafbare feiten aangifte te doen bij het Openbaar Ministerie (OM). De Raad kan, onder bepaalde omstandigheden zoals in de Verordening op de RvT en PPT genoemd, een klacht indienen bij de Tuchtrector (artikel 9 VRvT en artikel 3 lid 3 VPPT). De Raad acht het echter binnen zijn taak gepast om aangifte van strafbare feiten te doen, indien naar zijn oordeel een (ernstig) vermoeden van het begaan van strafbare feiten door AA's is gebleken. Het maatschappelijk vertrouwen in het accountantsberoep is hiermee immers gediend. Toetsers wordt gevraagd als volgt te handelen bij een constatering van strafbare feiten tijdens een toetsing (deze procedure kunt u eveneens downloaden van het besloten deel van de website van de Raad):

- Wanneer u ten tijde van de toetsing bij inzage van de dossiers en/of tijdens de voor- of nabespreking een strafbaar feit meent te constateren, dient u de toetsing eerst af te ronden. Bij de eindbespreking dient u (in verband met het mogelijk uitwissen van sporen) van uw verdenking geen melding te maken.
- Bij afzonderlijk relaas dient u aan de Raad te omschrijven wat u (in de stukken) hebt aangetroffen en welk(e) strafbare feit(en) naar uw oordeel is/zijn begaan.
- De Raad beoordeelt vervolgens de inhoud van de verdenking en bepaalt of aangifte bij de politie/OM moet worden gedaan. Indien het geconstateerde strafbare handelen eveneens in strijd is met enig artikel uit de Verordening gedragscode (VGC), andere verordeningen en/of Nadere Voorschriften is, kan de Raad beslissen om de zaak over te dragen aan de Raad van Tucht.

LET OP: U bent niet bevoegd stukken van overtuiging in beslag te nemen.

Bijlage 23. Doelstelling van een periodieke preventieve toetsing**1 FUNDAMENTELE BEGINSELEN**

Doel: Het vaststellen dat de accountantspraktijk normen heeft die een integere, objectieve, deskundige, zorgvuldige en professionele uitvoering van de accountantswerkzaamheden waarborgen en waarin de regels omtrent de geheimhouding in acht worden genomen.

2 VAARDIGHEDEN EN BEKWAAMHEDEN PERSONEEL

Doel: Het vaststellen dat de accountantspraktijk over personeel beschikt dat de vaardigheid en de vaktechnische kennis heeft die nodig is voor de uitvoering van de toegewezen taken.

3 ACCEPTATIE EN CONTINUERING VAN OPDRACHTEN

Doel: Het vaststellen dat potentiële cliënten voor de aanvaarding van de opdracht (en vervolgens periodiek) worden beoordeeld uit een oogpunt van de aan een (potentiële) cliënt te stellen voorwaarden.

4 PLANNING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Doel: Het vaststellen dat de werkzaamheden worden toegewezen aan personeel dat beschikt over de vaardigheden en vaktechnische kennis, die gegeven de omstandigheden en aard van de opdracht vereist zijn.

5 UITVOERING VAN DE WERKZAAMHEDEN

Doel: Het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid dat de uitgevoerde werkzaamheden voldoen aan de daarop van toepassing zijnde kwaliteitsnormen, waarbij er ten aanzien van de uitgevoerde werkzaamheden op alle niveaus in de organisatie sprake is van voldoende begeleiding, toezicht en beoordeling.

6 INSCHAKELEN VAN DESKUNDIGEN

Doel: Het vaststellen dat de accountantspraktijk normen heeft welke waarborgen dat de accountant zijn (eind)verantwoordelijkheid voor de kwaliteit (van de uitkomsten) van de door ingeschakelde deskundigen verrichte werkzaamheden kan dragen.

7 DOCUMENTATIE VAN DE WERKZAAMHEDEN

Doel: Het vaststellen dat een zodanige registratie en documentatie van de werkzaamheden plaatsvindt, dat een goed beeld kan worden gevormd omtrent de uitvoering van de werkzaamheden en de daaraan verbonden conclusies.

8 RAPPORTERING

Doel: Het vaststellen dat de rapportering van de accountant voldoet aan wet- en regelgeving en vormvoorschriften en is uitgebracht aan de juiste doelgroepen.

Bijlage 24. Definities

Accountantspraktijk: het accountantskantoor of de accountantsorganisatie

Accountantskantoor:

- De organisatorische eenheid waarbinnen één of meer AA's en/of RA's voor een cliënt bedrijfsmatig professionele diensten verrichten, bestaande uit assuranceopdrachten of aan assurance verwante opdrachten en eventueel overige opdrachten, die niet beschikt over een vergunning als bedoeld in artikel 5 van de Wet toezicht accountantsorganisaties; of
- De accountantsorganisatie ter zake van uitgevoerde professionele diensten bestaande uit assuranceopdrachten of aan assurance verwante opdrachten en eventueel overige opdrachten, die niet onder de werkingssfeer van de Wet toezicht accountantsorganisaties vallen.

Accountantsorganisatie:

De onderneming of instelling die bedrijfsmatig wettelijke controles verricht, dan wel een organisatie waarin zodanige ondernemingen of instellingen met elkaar zijn verbonden, als bedoeld in artikel 1, eerste lid, onderdeel a, van de Wet toezicht accountantsorganisaties, waaraan een vergunning als bedoeld in artikel 5 van die wet, is verleend, uitsluitend ter zake van de werkingssfeer van de Wet toezicht accountantsorganisaties.

Assurance-opdracht:

Een opdracht waarbij een accountant een conclusie formuleert die is bedoeld om het vertrouwen van de beoogde gebruikers, niet zijnde de verantwoordelijke partij, in de uitkomst van de evaluatie van of de toetsing van het object van onderzoek ten opzichte van de criteria, te versterken (Controle- en overige standaarden, Stramien, par. 7).

Soorten assurance-opdrachten:

- Een assurance-opdracht tot het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid: het reduceren van het opdrachtrisico tot een aanvaardbaar laag niveau rekening houdend met de omstandigheden van de opdracht als basis voor een positief geformuleerde conclusie van de accountant.
- Een assurance-opdracht tot het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid: het reduceren van het opdrachtrisico tot een niveau dat aanvaardbaar is rekening houdend met de omstandigheden van de opdracht, maar waarbij het risico groter is dan voor een opdracht tot het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid, als basis voor een negatief geformuleerde conclusie van de accountant (Controle- en overige standaarden, Stramien, par. 11).

Assurance-opdrachten die met name betrekking hebben op historische financiële informatie worden **controles** genoemd wanneer zij zijn gericht op het verkrijgen van een redelijke mate van zekerheid en worden **beoordelingen** genoemd wanneer zij zijn gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid (Controle- en overige standaarden, Stramien, voetnoot 1).

Een **wettelijke controle** (Wta, art.1) is een controle van een financiële verantwoording van een onderneming of instelling ten behoeve van het maatschappelijk verkeer, die verplicht is gesteld bij of krachtens de bijlage bij de Wet toezicht accountantsorganisaties.

Bijlage bij de Wet toezicht accountantsorganisaties:

- a) artikel 1h, vierde lid, van de Bestrijdingsmiddelenwet 1962;
- b) artikel 393, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek;
- c) artikel 91, eerste lid, van de Flora- en faunawet;
- d) artikel 213, tweede lid, van de Gemeentewet;
- e) artikelen 12, tweede lid, en 109e, eerste lid, van de Mediawet;
- f) artikel 26, eerste lid, van de Organisatiewet Kadaster;
- g) artikel 10b, vierde lid, van de Pensioen- en spaarfondsenwet;
- h) artikel 217, tweede lid, van de Provinciewet;
- i) artikel 23j, tweede lid, van de Rijksoctrooiwet 1995;
- j) artikel 24, tweede lid, van de Rijkswet Onderzoeksraad voor veiligheid;
- k) artikel 109, tweede lid, van de Waterschapswet;
- l) artikel 4s, vierde lid, onderdeel c, van de Wegenverkeerswet 1994;
- m) artikel 6, eerste lid, onderdeel f, van de Wet afbreking zwangerschap;
- n) artikel 21, vierde lid, van de Wet Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen;
- o) artikel 5.41, derde lid, onderdeel d, van de Wet luchtvaart;
- p) artikel 46, tweede lid, van de Wet op de kamers van koophandel en fabrieken 1997;
- q) artikel 20, eerste lid, van de Wet Onafhankelijke post- en telecommunicatieautoriteit;
- r) artikel 14, eerste lid, van de Wet op de organisatie ZorgOnderzoek Nederland;
- s) artikel 24, eerste lid, van de Wet op de Pensioen- en Uitkeringsraad;
- t) artikel 27, derde lid, van de Wet op de toegang tot ziektekostenverzekeringen 1998;
- u) artikel 72, tweede lid, van de Wet op het Centraal bureau voor de statistiek;
- v) artikel 25, eerste lid, van de Wet tarieven gezondheidszorg;
- w) artikel 12, vijfde lid, van de Wet toezicht beleggingsinstellingen;
- x) artikel 11a, tweede lid, van de Wet toezicht effectenverkeer 1995;
- y) artikelen 8, tweede lid, onderdeel f, 30, tweede lid, 55, vijfde lid, van de Wet toezicht kredietwezen 1992;
- z) artikelen 33a en 33b van de Wet toezicht naturauitvaartverzekeringsbedrijf;
- aa) artikelen 72a, eerste lid, en 100a, eerste lid, van de Wet toezicht verzekeringsbedrijf 1993;
- bb) artikel 22, eerste lid, van de Wet verzelfstandiging Staatsbosbeheer;
- cc) artikel 18, derde lid, tweede volzin, van de Wet voorraadvorming aardolieproducten 2001;
- dd) artikel 13 van de Wet waardering onroerende zaken;
- ee) artikel 2g, eerste lid, van de Wet ziekenhuisvoorzieningen;
- ff) artikel 71g, eerste lid, van de Woningwet;
- gg) artikelen 1h, eerste lid, 1s, tweede lid, onderdeel a, 1x12, eerste lid, 43f, eerste lid, van de Ziekenfondswet.

Vrijwillige controle (Wta, art. 1)

Een niet bij of krachtens de wet verplichte controle van financiële verantwoordingen van ondernemingen of instellingen die inhoudelijk overeenkomt met een wettelijke controle.